

ERATÄIENDKOOLITAJATE KÜSITLUS

Haridus- ja Teadusministeerium

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

**Vaike Vainu
Karin Reivart**

Kevad 2010

Tatari 6, 10116 Tallinn
tel [0] 627 7583, faks [0] 627 7584
post@туру-uuringute.ee
www.туру-uuringute.ee

Turu-uuringute AS

SISUKORD

SISSEJUHATUSEKS.....	3
KÜSITLUSE TAUST	4
1 Küsitluse eesmärk	4
2 Küsitluse üldkogum ja valim.....	5
3 Küsitlustöö	6
4 Teostajad.....	6
5 Valimi profiil	7
KÜSITLUSE TULEMUSED	8
1 Juriidiline vorm.....	8
2 Asukoht	8
3 Tegevuspiirkond	10
4 Pakutavad kursused	11
4.1 Täiskasvanute täiendkoolitus kui põhi/kõrvaltegevusala	11
4.2 Valdkonnad.....	11
4.3 E-koolitused	13
4.4 Õppekava olemasolu.....	13
4.5 Kursuste kestus	13
4.6 Kursuste arv, lõpetajad	15
5 Staaž	16
6 Käive	16
7 Tööjõud	18
8 Ruumid ja seadmed	20
9 Koolitusload.....	21
10 Koolituskursuste rahastamine	24
11 Tulevikuperspektiivid	25
12 Ettepanekud	26
KOKKUVÕTE JA JÄRELDUSED.....	29
KASUTATUD KIRJANDUS	32
Lisa 1 - Küsitlusankeet eesti keeles	
Lisa 2 – Avatud vastused originaalkujul	

SISSEJUHATUSEKS

Viimastel aastatel on Eestis palju räägitud elukestvast õppest kui ühiskonna arengu võtmelemendist. Ühest küljest tingivad vajaduse elukestva õppimise järele muutused tööturul – kiire tehnoloogia areng nõuab ka töötajatelt oma oskuste ja teadmiste pidevat täiendamist, ning vaid formaalharidus ei pruugi anda piisavat garantiid eduks tööturul (väidetavalt omandatakse põhiline osa haridusest – kuni 85% - väljaspool formaalset haridussüsteemi – Elukestva Õppe Strateegia 2005-2008). Teisest küljest seisavad paljud Euroopa riigid, sh. Eesti silmitsi rahvastiku vananemisega, mistõttu lähematel aastakümnetel ennustatakse vananeva põlvkonna osatähtsuse drastilist suurenemist tööjõuturul.

Euroopa Liit on seadnud eesmärgiks arendada kõrgetasemelist haridus- ja koolitustegevust kõigis valdkondades. Printsibina peab kõigil olema võimalik saada vajalikku koolitust nii põhi- kui jätkukoolitusena. Maastrichti lepingu (1991) järgi määrab iga EL liikmesriik autonoomselt, milline on tema haridussüsteem, õppekavad, teaduskraadid, hindamisskaalad ja täiskasvanute koolitus, kuid Liidu eesmärk on aidata kaasa koolituse arendamisele ja kaasajastamisele. 1993. aastal Euroopa Komisjoni poolt avaldatud nn. valges raamatus rõhutati hariduse osa tööhõive tagamisel ja tööpuuduse vähendamisel, ning selle dokumendi põhjal asus EL toetama jätkukoolitust ja täiskasvanute õpet. Eestis on täiskasvanuhariduse prioriteedid sätestatud Täiskasvanuhariduse arengukavaga aastateks 2009-2013.

Täiskasvanute tööalase ning vabaharidusliku koolitamisega tegelevad Eestis peamiselt eraomandis olevad koolitusasutused, ning lisaks koolituste korraldamisele spetsialiseerinud asutustele pakuvad täiskasvanutele koolituskursusi ka mitmesugused muud asutused, kelle jaoks koolituste korraldamine pole põhitegevusala. Seni on puudunud selge ülevaade täiskasvanutele kursuste korraldamisega tegelevate eratäiendkoolitajate tegevusest, kuna paljud (väiksema õppemahuga) koolitajad pole kantud koolituslubade registrisse, ning nende tegevuse üle puudus seega igasugune teave. Käesoleva küsitlusega püüame seda lünka täita, kaasates valimisse eratäiendkoolitajad sõltumata koolitusloa olemasolust ning pakutavate koolituskursuste mahust. Käesolev küsitlus, milles osales 290 eratäiendkoolitajat (hinnanguliselt ca. 20% üldkogumist), annab üldise ülevaate täiskasvanute täiend- ning vabahariduslike koolituste turul tegutsevatest asutustest, nende materiaalsest baasist ning pakutavatest koolitustest.

KÜSITLUSE TAUST

Käesolev aruanne on koostatud Turu-uuringute AS-i poolt 2010. aasta aprillis läbi viidud ankeetküsitluse tulemuste põhjal. Aruanne esitatakse Haridus- ja Teadusministeeriumile.

Aruanne koosneb küsitluse taustast, põhitulemustest ja kokkuvõttest nii teksti kui joonistena. Lisadena on toodud eestikeelne ankeet ning avatud küsimustele antud vastused originaalkujul.

1 Küsitluse eesmärk

Küsitluse üldeesmärgiks oli koguda informatsiooni täiskasvanutele täiend- ning vabahariduslikke koolitusi pakkuvate asutuste ning füüsilisest isikust ettevõtjate¹ tegevuse kohta, sh. asutuste koolituskogemuse, käibe, koolituste kestvuse, koolitusvaldkondade, kursustel osalejate arvu, tööjõu jms. kohta.

Küsitluse käigus selgitati välja:

- Eratäiendkoolitajate juriidiline staatus, kas täiendkoolitus on asutuse jaoks põhitegevuseks või lisategevuseks, millistes koolitusvaldkondades tegutsetakse;
- Asutuse koolituskogemuse pikkus, käive eelmisel kalendriaastal, asutuse tööjõu koosseis;
- Kas koolitust pakutakse konkreetses piirkonnas või üle Eesti, milliseid ruume (oma, renditud vms) kasutatakse koolituste läbiviimiseks;
- Kas omatakse koolitusluba; kui ei, siis selle põhjused ja hinnang koolitusloa vajalikkusele;
- Millised on kursuste rahastamisallikad,
- Milline oli eelmisel kalendriaastal kursustel osalejate arv, kui palju ning millise kestvusega koolitusi korraldati;
- Kas asutus väljastab lõpetajale tunnistuse/tõendi ning peab nende üle arvet;
- Kas kursuste läbiviimise jaoks on koostatud õppekava, milline on kvaliteeditagamise süsteem ja milles see väljendub;
- Millisena näeb asutus oma perspektiivi koolitajana tulevikus.

---

¹ Edaspidi kasutatakse sihtrühmast rääkides ainult terminit „koolitusasutused“, eristamata FIE-sid.

2 Küsitluse üldkogum ja valim

Küsitluse üldkogumi moodustasid kõik Eestis tegutsevad eratäiendkoolitajad, kes pakuvad kas põhi- või kõrvaltegevusena täiskasvanutele täiendkoolitust. Erakooliseaduse kohaselt nimetatakse täiskasvanute koolitusasutuseks äriregistrisse kantud aktsiaseltsi, osaühingut, mittetulundusühingut, sihtasutust või füüsilisest isikust ettevõtjat. Seega jäid küsitlusest kõrvale samas valdkonnas teenuseid pakuvad avalik-õiguslikud ning munitsipaalomandis olevad asutused.

Täiskasvanute koolituse seadus määratleb täiskasvanud õppijat õppekoormuse järgi (osakoormusega õppija) ning jagab täiskasvanute koolituse kolmeks valdkonnaks: tasemekoolituseks, tööalaseks koolituseks ja vabahariduslikuks koolituseks. Käesoleva küsitluse sihtrühmaks olid asutused, kes pakuvad kas tööalaseid või vabahariduslikke koolitusi. Tööalaste koolituste eesmärgiks on kutse-, ameti- või erialaste teadmiste täiendamine või ümberõpe, vabahariduslike koolituste eesmärgiks inimeste loovuse, annete ja sotsiaalsete oskuste arendamine. Selget piiri kahe koolitusliigi vahele on raske tõmmata, kuna sageli võib vabahariduslik koolitus anda ka ameti/erialaseid teadmisi, ning vastupidi.

Küsitlusvalimist välja jäeti mootorsõidukijuhtide koolitajad ning õppeasutused, kes pakuvad lisaks täiskasvanute täiendkoolitustele ka tasemeõpet.

Küsitlusvalimisse kaasati nii koolitusluba omavad kui ka koolitusloata asutused. Seisuga 29.03.2010 omas koolitusluba ca. 400 täiskasvanute koolitajat. Koolitusloata eratäiendkoolitajate tegevuse ning arvu suhtes puudub täpne ülevaade, kuid hinnanguliselt on neid ca. 1100 (Haridus- ja Teadusministeeriumi hinnang).

Valimi koostamisel kasutati järgnevate registrite andmeid:

- Koolituslubade register;
- Äriregister (majanduslikult aktiivsed asutused, kelle põhitegevus on huvikoolituste (EMTAK kood 8552) ja mujal liigitamata koolituste (EMTAK kood 8559) pakkumine. Valimist võeti välja asutused, kus töötajate arvuks oli märgitud „0“, kuna eeldatavalt on enamus neist asutustest majanduslikult mitte-aktiivsed).

Kaasamaks valimisse ka neid koolitusloata asutusi, kelle jaoks täiskasvanutele täiend- ning vabahariduslike koolituste pakkumine on kõrvaltegevuseks, teostati otsing interneti andmebaasidest (tark.ee, infoweb.ee, kontakt.ee, äriinfo24.ee, eas.ee, neti.ee).

Kogu kontaktibaasi suuruseks oli planeeritud ca. 1000 kontakti. Reaalselt õnnestus koguda 904 asutuse kontaktandmed, sh. Äriregistrist 331 asutuse, koolituslubade registrist täiendavalt 259 asutuse ning internetiallikatest 314 asutuse kontaktandmed.

3 Küsitlustöö

Küsitlus viidi läbi interneti ning posti teel. Andmekogumisinstrumentina kasutati isetäidetavat ankeeti. Ankeetid töötas välja Turu-uuringute AS koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga. Telefoniküsitlusest loobuti küsitluse teemasid silmas pidades – kuna küsimustiku täitmine nõuab faktiteadmisi (andmed personali kohta, käibe kohta vms), eeldasime, et ankeeti ise täites antakse enam läbimõeldud vastuseid.

Ankeetide väljasaatmisele eelnes kontaktivõtt potentsiaalsete vastajatega. Turu-Uuringute AS-i telefoniküsitlajad püüdsid telefoni teel kontakti võtta kõigi valimisse sattunud asutustega, teavitasid vastajaid uuringu toimumisest, küsisid nõusolekut uuringus osalemiseks ning märkisid üles vastajaks sobiva inimese e-maili aadressi või postiaadressi (vastavalt sellele, kas respondent eelistas ankeeti täita internetis või paberil). Ankeetid saadeti välja kontaktivõtule järgneval päeval. Kuna teatud osaga valimisse sattunud asutustest ei õnnestunud telefoni teel kontakti saada, nad polnud enam aktiivsed/ei pakkunud perioodil 01.01.2009-31.12.2009 koolitusi või keeldusid küsitluses osalemast, õnnestus nõusolek küsitluses osalemiseks saada ning ankeet väljastada 69%-le valimisse kuuluvatest asutustest. Välja saadetud 621-st ankeedist laekus tagasi 300 (ehk 48%). Arvestades postiküsitluste tavapäraselt madalat vastamisaktiivsust (ca. 30%), võib seda tulemust pidada küllalt heaks.

300-st täidetud ankeedist jäeti kõrvale 10 ankeeti, põhjusel et asutus ei kuulunud oma juriidiliselt vormilt siiski küsitluse sihtrühma, või ei pakkunud 2009. aastal koolituskursusi.

Tabel 1 Ülevaade küsitlustööst

Asutuste arv esialgses kontaktibaasis	904
Keeldus küsitluses osalemast	84
On lõpetanud tegevuse või ei korralda enam koolitusi	96
Ei õnnestunud kontakti saada (number ei vasta vms)	103
Andis küsitluses osalemiseks nõusoleku	621
Tagasilaekunud täidetud ankeete	300
Kõrvaldatud ankeete (ei pakkunud 2009. aastal koolitusi, juriidiline vorm ei sobinud)	10
Analüüsi kaasatud ankeete	290

Uuringutulemuste töötlemiseks kasutati andmetötluspaketti SPSS for Windows 17.0.

4 Teostajad

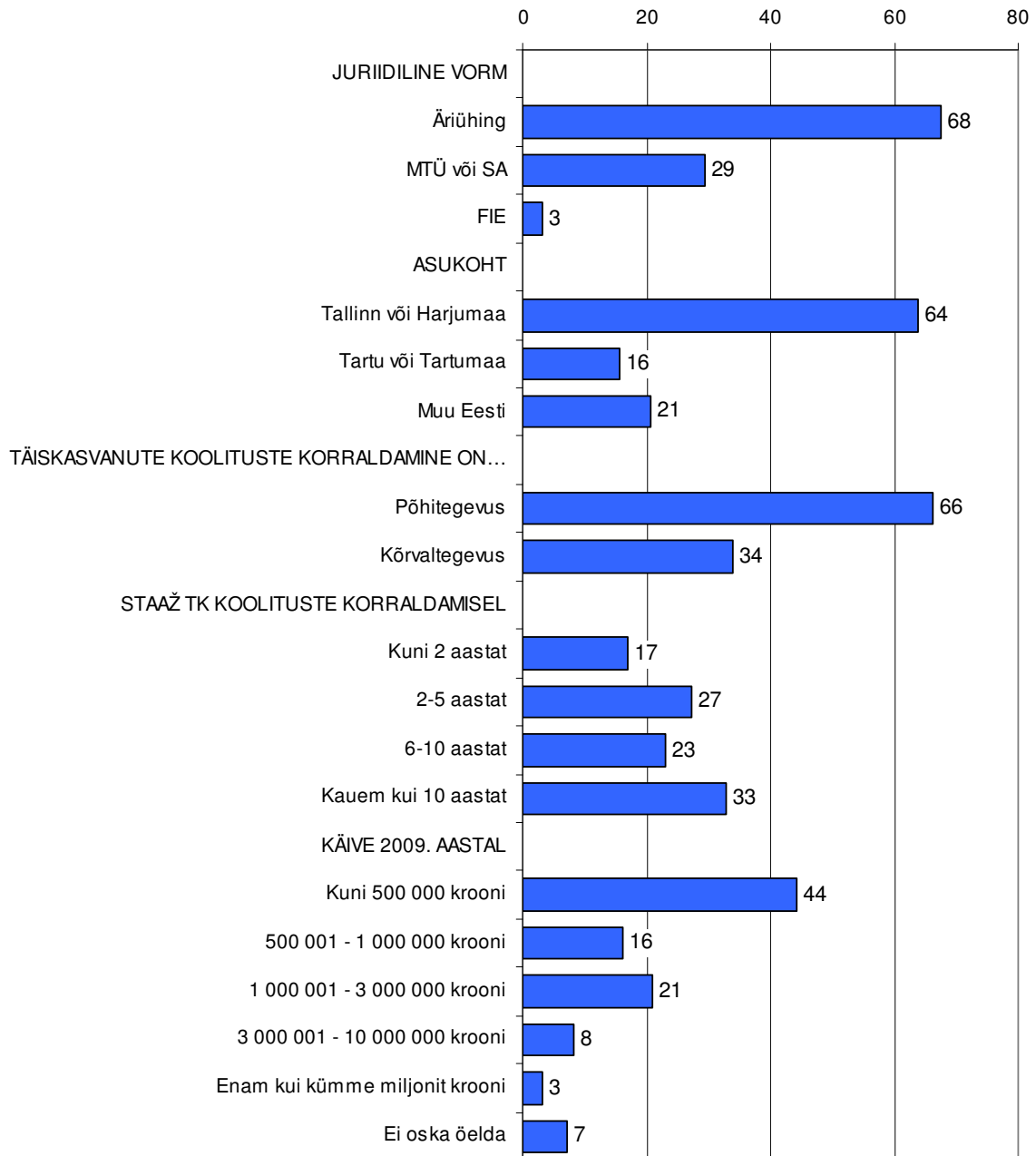
Uuringu erinevates etappides olid vastutavad:

- Haridus- ja Teadusministeeriumi poolne uuringu koordinaator: Anna-Liisa Peebo
- Metoodika, valim, aruanne: Vaike Vainu
- Aruanne: Karin Reivart
- Programmeerime, andmetötlus: Kaire Siimon
- Telefonivärbamise juhtimine: Kea Väinoja
- Valimi kontroll: Anu Udras, Helen Lepanurm

5 Valimi profiil

Joonisel 1 on esitatud küsitlusele vastanud eratäiendkoolitajate profiil.

Joonis 1 Valimi profiil (% , n=kõik vastajad)

Valdavalt oli küsitluses osalenute näol tegemist asutuse juhatuse liikmete/esimeestega või tegevjuhtidega, muid ametipositsioone (lektor/koolitaja, projektijuht, sekretär, koolitusjuht, raamatupidaja vms) esindas 23% vastanutest.

KÜSITLUSE TULEMUSED

1 Juriidiline vorm

Täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevad Eestis nii avaliku-, era- kui ka kolmanda sektori asutused. Käesolevasse küsitluse kaasati erasektoris või kolmandas sektoris tegutsevad asutused.

Küsitlusele vastanud koolitajatest 68% olid oma juriidiliselt vormilt äriühinguid (osaühingud, aktsiaseltsid, täis- ja usaldusühingud), 29% mittetulunduslikud organisatsioonid (MTÜ-d ja SA-d)² ning 3% füüsilisest isikust ettevõtjad. Koolituslubade registri, äriregistri ning internetiotsingu alusel koostatud kontaktibaasi sattunud eratäiendkoolitajate seas olid kõige arvukamalt esindatud osaühingud ning mittetulundusühingud.

Võrreldes algse kontaktibaasiga olid küsitluses osalejate seas arvukamalt esindatud mittetulunduslikud organisatsioonid (eriti MTÜ-d: algse kontaktibaasis 20%, valimis 25%), proportsionaalselt vähem esindatud aga äriühingud (eriti osaühingud: algse kontaktibaasis 70%, valimis 63%) (Tabel 2).

Tabel 2 Eratäiendkoolitajate jagunemine kontaktibaasis ja valimis juriidilise vormi alusel (%)

	Kontaktibaas	Valim
Osaühing	70	63
Mittetulundusühing	20	25
Sihtasutus	2	4
Aktsiaselts	4	3
Füüsilisest isikust ettevõtja	3	3
Täisühing	1	1
Usaldusühing	0,3	0,3

2 Asukoht

Täiskasvanute täiendkoolitusega tegelevad asutused on koondunud peamiselt kahte suuremasse keskusse – **Tallinna ning Tartusse**. Enam kui pooled koolitajatest (59%) märkisid oma asukohaks pealinna ning 5% Harjumaa. Tartus tegutseb 16% eratäiendkoolitajatest, Tartumaal 1%. Ülejäänud maakondade puhul pole asukoha kaardistamisel maakonnakeskust ülejäänud maakonnast eristatud, kuid vastuste jagunemine

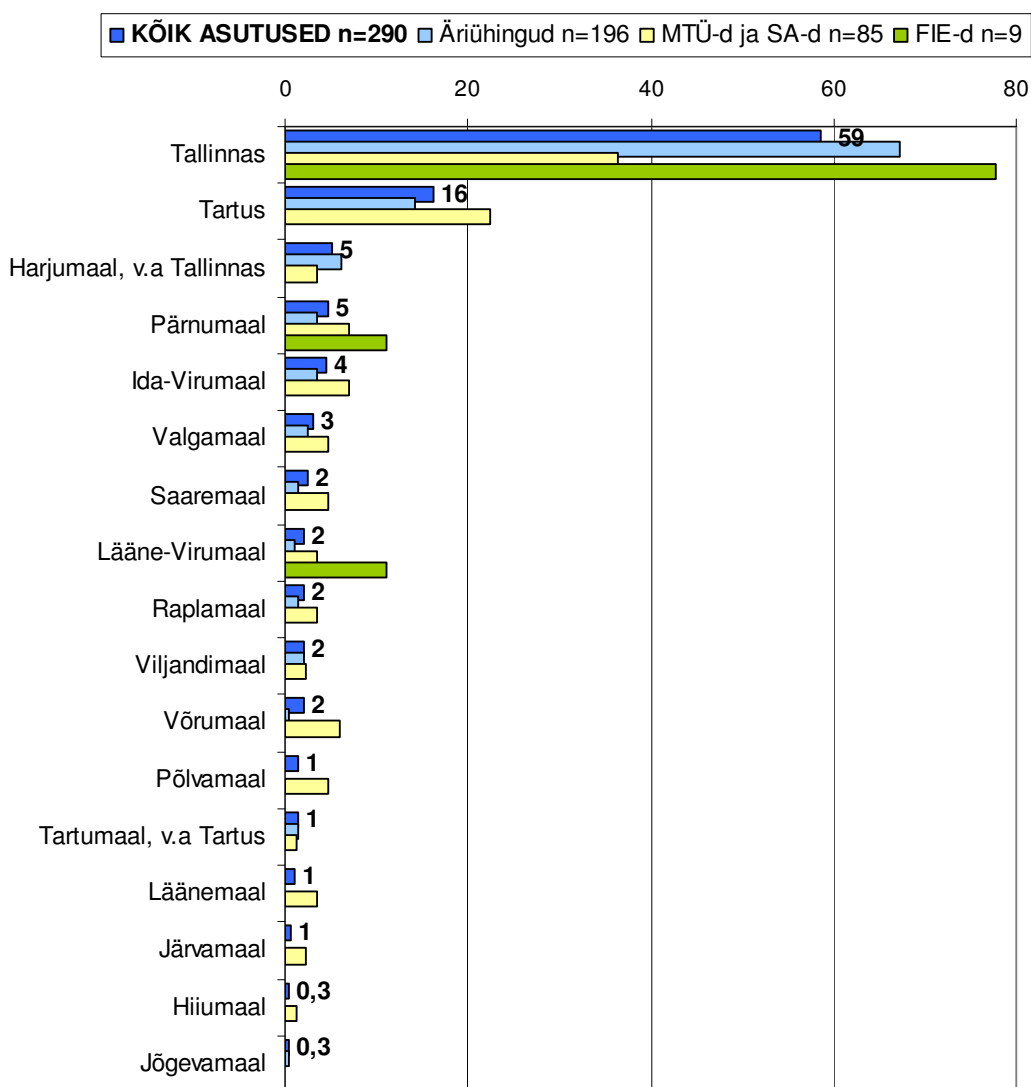
² Tinglikult loetakse käesolevas aruandes ka sihtasutused mittetulunduslikeks organisatsioonideks.

viitab sellele, et teistes Eesti suuremates linnades asuvate eratäiendkoolitajate arv jääb Tallinna ning Tartuga võrreldes siiski üpris marginaalseks (Joonis 2).

Säärast ebaühtlust koolitajate regionaalses paiknemises on varasemates uurimustes (nt. Koolitusfirmade/koolitajate uuring 2001) põhjendatud sellega, et suuremates linnades on nõudlus koolituste järele suurem; ning ka sihtgrupp maksejõulisem.

Joonis 2 Asutuse asukoht (%)

Võrreldes erineva juriidilise vormiga asutusi asukoha alusel, ilmnes, et täiskasvanute täiendkoolitusi pakkuvatest **äriühingutest on pea 2/3 koondunud pealinna**, samas kui koolitusi pakkuvatest **mittetulundusühingutest ja sihtasutustest tegutseb pealinnas vaid 36%**. Tõenäoliselt on erinevused täiskasvanute koolitusega tegelevate äriühingute ning mittetulunduslike organisatsioonide³ regionaalses paiknemises tingitud erinevustest koolitusvaldkondades (vt. ptk. 4.2): ettevõtte juhtimise ja funktsioneerimise-alaseid koolitusi pakkuvad asutused (kelle seas on arvukamalt äriühinguid) on suuremalt jaolt koondunud

Tallinnasse ja Harjumaale, kuid huviala/harrastusega seotud koolituste pakkujaid (kelle seas on arvukalt MTÜ-sid ja SA-sid) on kõige enam väljaspool Harju- ja Tartumaad.

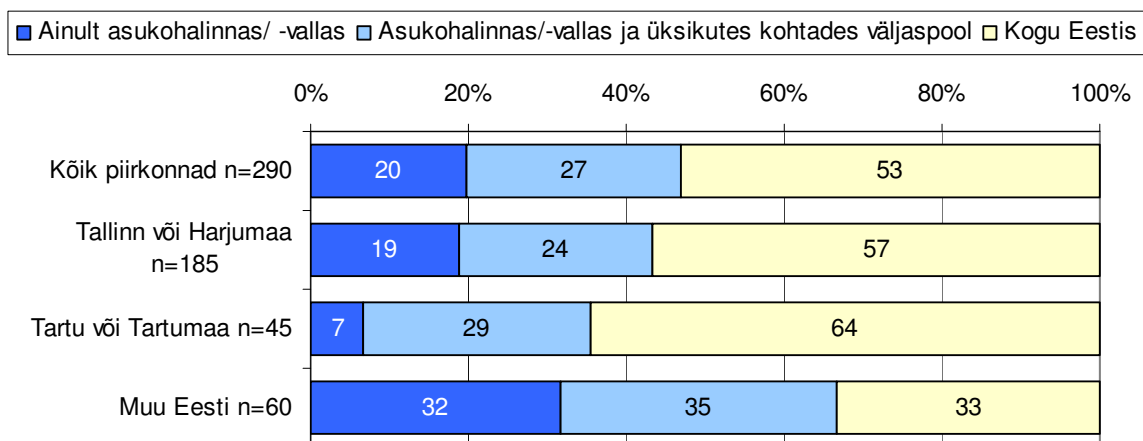
Võrreldes äriühingutega jaotuvad täiskasvanute koolitustega tegelevad mittetulunduslikud organisatsioonid piirkonniti ühtlasemalt: kuigi ka MTÜ-sid ja SA-sid on kõige enam Tallinnas ning Tartus, on väljaspool pealinna ning Tartut tegutsevaid asutusi mittetulunduslike organisatsioonide seas võrreldes äriühingutega arvukamalt (24% vs 55%).

Valimisse sattunud üheksast FIE-st tegutses pealinnas 7 inimest (ehk 78%).

3 Tegevuspiirkond

Kuigi enamus täiskasvanute täiendkoolitustega tegelevatest asutustest on koondunud Tallinnasse ja Tartusse, ei pruugi (juriidiline) asukoht olla teenuste pakkumisel määrava tähtsusega, kuna asutuse tegevuspiirkond – ehk see, millistes piirkondades koolitusi pakutakse – võib olla tunduvalt laiem. Sestap uurisime, kui suur osa eratäiendkoolitajatest tegutseb pakub koolitusi ainult oma asukohalinnas või -vallas, ning kui suur osa tegutseb laiahaardelisemalt (Joonis 3).

Joonis 3 Kus viiakse koolitusi läbi (% , n=kõik vastajad)

Täiskasvanute täiendkoolitusega tegelevatest asutustest **pea pooled (53%) viivad koolitusi läbi kogu Eestis**, umbes neljandik (27%) korraldab koolitusi ainult oma asukohalinnas/-vallas ja üksikutes kohtades väljaspool, ning viiendik ainult oma asukohalinnas/-vallas. Võrreldes Tallinnas/Tartus või nende linnade lähiümbruses asuvate koolitusasutustega on muudes Eesti piirkondades asuvate asutuste tegevuspiirkond sagedamini väiksem, st. koolituste pakkumisel piirduakse tihemini vaid oma asukohalinnas/-vallaga või ka üksikute kohtadega väljaspool.

Võrreldes mittetulunduslike organisatsioonidega on äriühingute tegevuspiirkond sageli laiem: äriühingutest pakkus kogu Eestis koolitusi 60%, mittetulunduslikest organisatsioonidest vastavalt 38%. Siiski ei saa me siinkohal vastust küsimusele, kui suures mahus erinevates piirkondades koolitusi pakutakse: ilmselt korraldab suurem osa Tallinnas ning Tartus

asuvates koolitajatest põhilise osa koolituskursustest siiski asukohalinnas, ning mujal pakutavad koolitused võivad moodustada vaid väikese osa koolituskursustest. 2001. aastal OÜ-de Geomedia ning Optare Pluss poolt teostatud koolitajate uuring näitas, et kogu Eestis kursuste pakkujad ei oma enamasti erinevates piirkondades statsionaarseid koolituspunkte, ning ei pea nende avamist ka vajalikuks, kuna koolitusturg on hetkel küllaltki Tallinna-keskne. Lahendusena nähti siinkohal senisest tihedamat koostööd piirkonna ettevõtetega ja kohalike omavalitsustega, mis aitaks kaasa koolituste pakkumise suurendamisele maakondades.

Ootuspäraselt on oma tegevuspiirkonda laiendanud sagedamini need asutused, kelle jaoks täiskasvanutele tööalaste ning vabahariduslike koolituskursuste korraldamine on põhitegevusalaks. Põhitegevusena koolitusi pakkuvatest asutustest tegutseb kogu Eestis 58%, kõrvaltegevusena koolitusi pakkuvatest asutustest 44%. Samuti on asutuse tegevuspiirkonna ulatus seotud majanduslike näitajatega: väiksema käibega asutused on sagedamini keskendunud koolituste pakkumisele mõnes kitsas piirkonnas; samas kui suurema käibega asutuste seas on arvukamalt asutusi, kes pakuvad koolitusi kogu Eestis.

4 Pakutavad kursused

4.1 Täiskasvanute täiendkoolitus kui põhi/kõrvaltegevusala

Täiskasvanutele tööalaste ning vabahariduslike koolituste pakkumine on **põhitegevusalaks 2/3-le** eratäiendkoolitajatest, sh. 68%-le äriühingutest, 58%-le MTÜ-dest/SA-dest ning seitsmele üheksast valimisse sattunud FIE-st (78%).

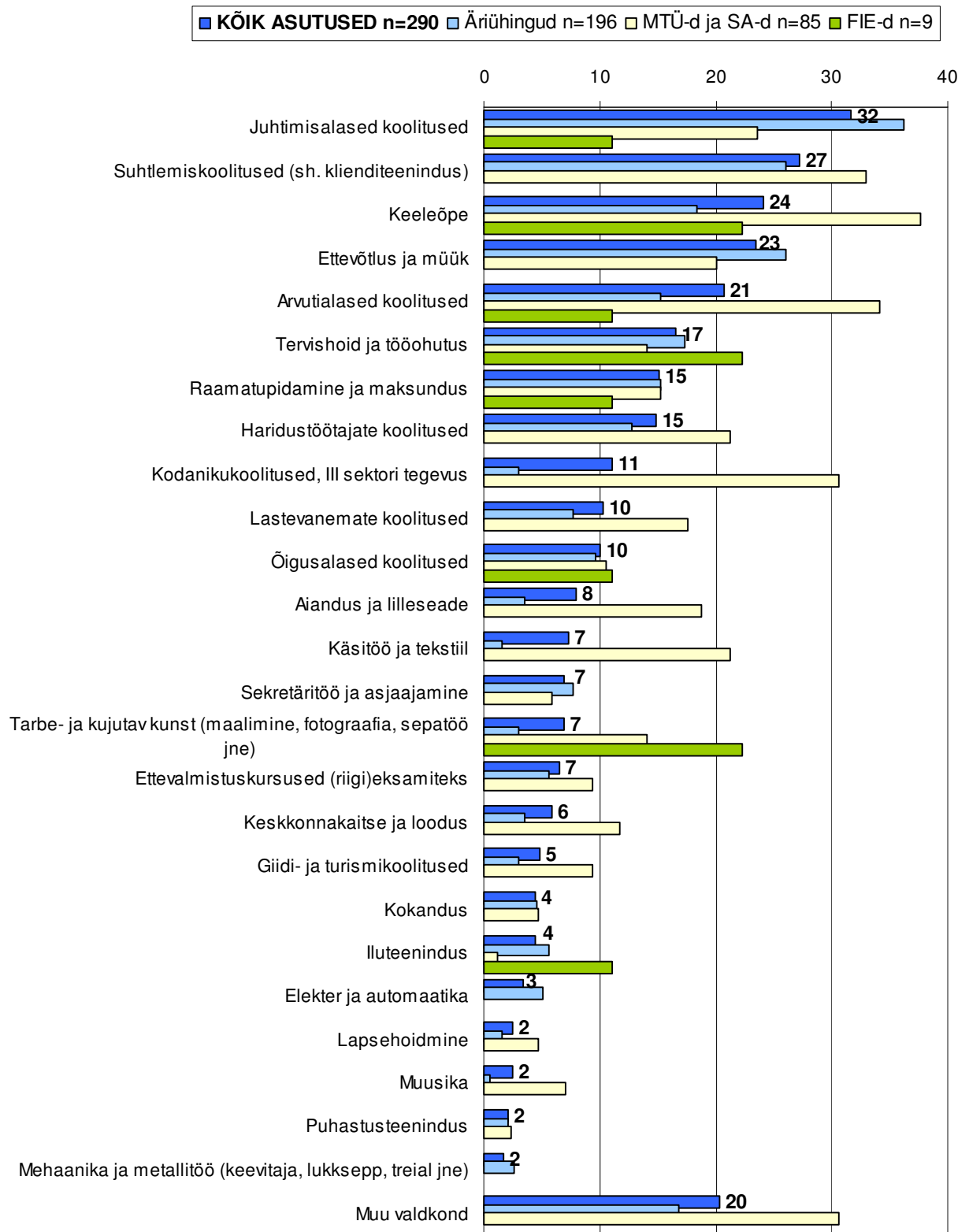
4.2 Valdkonnad

Koolitajatest 37% nimetas valdkondade seas, milles koolitusi pakutakse, vaid ühte valdkonda, 63% aga kahte või enam valdkonda. Võrreldes mittetulunduslike organisatsioonidega on äriühingute seas sagedasem spetsialiseerumine ühele kitsamale koolitusvaldkonnale: äriühingutest nimetas oma tegevusest rääkides vaid ühte koolitusvaldkonda 41%, MTÜ-dest ja SA-dest 20% (FIE-dest nimetas vaid ühte valdkonda 8 FIE-t üheksast, ehk 89%).

Kõige levinumaks koolitusvaldkonnaks, milles täiskasvanutele täiendkoolitusi pakutakse, on juhtimine – **juhtimisvaldkonnas pakkus koolitusi kolmandik koolitajatest** (Joonis 4).

Muudeks levinumateks koolitusvaldkondadeks on suhtlemiskoolitused (nimetas 27% koolitajatest), keeleõpe (24%), ettevõtlus ja müük (23%) ning arvutialased koolitused (21%).

Joonis 4 Millistes valdkondades pakub asutus täiskasvanute täiendkoolitusi (% , n=kõik vastajad)

Teatud koolitusvaldkondades on teenusepakkujaid enam äriühingute, teistes valdkondades jällegi mittetulunduslike organisatsioonide seas. Ettevõtte juhtimist ja funktsioneerimist puudutavates koolitusvaldkondades (juhtimine, ettevõtlus ja müük, raamatupidamine ja

maksundus, sekretäritöö ja asjaajamine, õigus, tervishoid ja tööohutus) pakuvad koolitusi enamasti äriühingud, samas kui kodanikukoolitusi ja kolmanda sektori tegevust puudutavaid koolitusi ning huviala/harrastustega seotud koolitusi (tarbe- ja kujutav kunst, muusika, käsitöö ja tekstiil, aiandus ja lilleseade) pakuvad enamasti mittetulunduslikud organisatsioonid. Kui ettevõtte juhtimist ja funktsioneerimist pakkuvad asutused on suuremalt jaolt koondunud Tallinnasse ja Harjumaale, siis huviala/harrastusega seotud koolituste pakkujaid on kõige enam väljaspool Harju- ja Tartumaad.

4.3 E-koolitused

E-koolitusi pakkus 13% eratäiendkoolitajatest. Võrreldes mujal Eestis asuvate koolitajatega oli e-koolituste pakkumine levinum Harju- või Tartumaal asuvate koolitajate puhul (8% vs 15%). Koolitajatest, kes viisid koolitusi läbi ainult oma asukohalinnas/vallas, pakkus e-koolitusi 9%, laiema tegevuspiirkonnaga koolitajatest 15%.

4.4 Õppekava olemasolu

Vastavalt Erakooliseadusele on õppekava õpingute alusdokument, mis määrab kindlaks õppe eesmärgid ja õppeaja kestuse, õpingute alustamise tingimused, õppeainete loendi ja mahu ainepunktides/õppepäevades, ainekavad, õppeainete valiku võimalused ja tingimused ning õppeetappide lõpetamise nõuded. Erakoolide puhul kinnitab õppekava erakooli omanik ning selle registreerib koolitusloa väljaandmisel Haridus- ja Teadusministeerium. Nagu käesolev küsitlus näitas, omavad koolitusluba siiski vaid veidi enam kui pooled eratäiendkoolitajatest (vt. [ptk. 9](#)). Seega puudub ülevaade selle kohta, kui suur osa koolitusloata eratäiendkoolitajatest on oma koolituskursuste jaoks õppekava koostanud, ning kas need eratäiendkoolitajad, kes omavad mõne koolituskursuse jaoks koolitusluba, on koostanud õppekava nende kursuste jaoks, millele koolitusluba taotletud ei ole.

Eratäiendkoolitajatest 60% on õppekava koostanud kõigi kursuste jaoks, 21% enamuse kursuste jaoks, 7% väheste kursuste jaoks ning 8% mitte ühegi kursuse jaoks. Õppekava(de) olemasolu kohta ei osanud hinnangut anda 4% vastajatest. Võrreldes õppekava olemasolu koolituslubade olemasoluga, näeme, et kui koolitusluba omab vaid 57% eratäiendkoolitajatest, siis õppekava on kõigi või enamiku kursuste jaoks koostanud 81% koolitajatest. Koolitusloaga asutustest pea $\frac{3}{4}$ oli õppekava koostanud kõigi läbiviidavate kursuste jaoks, samas kui koolitusloata asutuste puhul oli vastav näitaja 46%. Õppekava puudub sagedamini neil koolitajatel, kelle käive või staaž koolituste turul on väike.

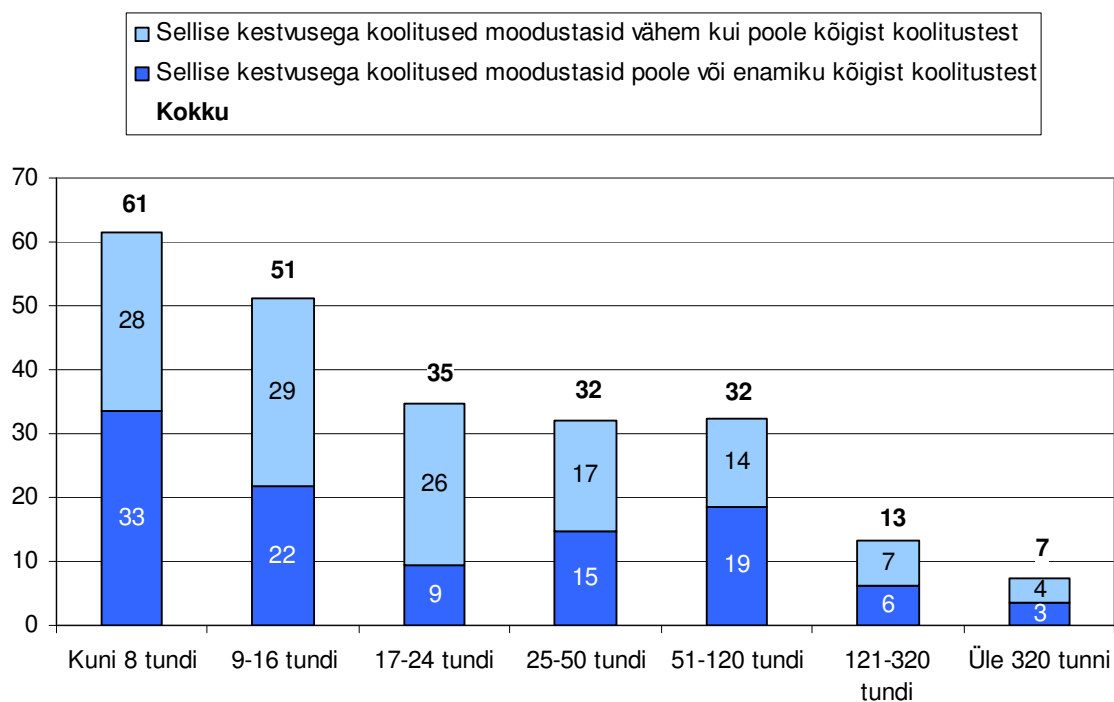
4.5 Kursuste kestus

Korraldatavate koolituskursuste kestvust palusime vastajail hinnata etteantud vahemike abil, mille kohta vastaja pidi märkima, kas sellise kestvusega koolitusi 2009. aastal korraldati, ning kui jah; siis kas sellise kestvusega koolitused moodustasid enamiku/poole või vähem kui poole kõigist koolituskursustest.

Suurem osa koolitajatest tegeleb peamiselt lühiajaliste koolituskursuste korraldamisega. Kolmandiku eratäiendkoolitajate puhul jääb poolte või enamuse korraldatavate kursuste kestvus kaheksa akadeemilise tunni piirisse, 22%-l asutustest on pooled/enamus koolituskursustest kestvusega 9-16 akadeemilist tundi (Joonis 5).

Rääkides sellest, millise kestvusega koolituskursusi üldse pakutakse, näeme taas, et levinuim on lühiajaliste kursuste korraldamine. Kuni 8-tunniseid koolituskursusi pakub 61%, 9-16-tunniseid 51%, 17-24-tunniseid 35%, 25-50 tunniseid 32%, 51-120 tunniseid samuti 32%, 121-320-tunniseid 13% ning enam kui 320 tundi kestavaid koolitusi 7% koolitajatest.

Joonis 5 Erineva kestvusega (akadeemilised tunnid*) koolituskursuste osakaal kõigist asutuse poolt 2009. aastal korraldatud koolituskursustest (%)

* Akadeemiline tund = 45 min.

Võrreldes äriühingutega on mittetulunduslike organisatsioonide poolt pakutavate koolituste amplituud kursuse kestvuselt laiem – kui äriühingud keskenduvad sagedamini lühema kestvusega (kuni 16-tunniste) koolituste pakkumisele, siis MTÜ-de ja SA-de seas oli äriühingutega võrreldes arvukamalt ka enam kui 16-tunnise kestvusega koolituskursuste korraldajaid.

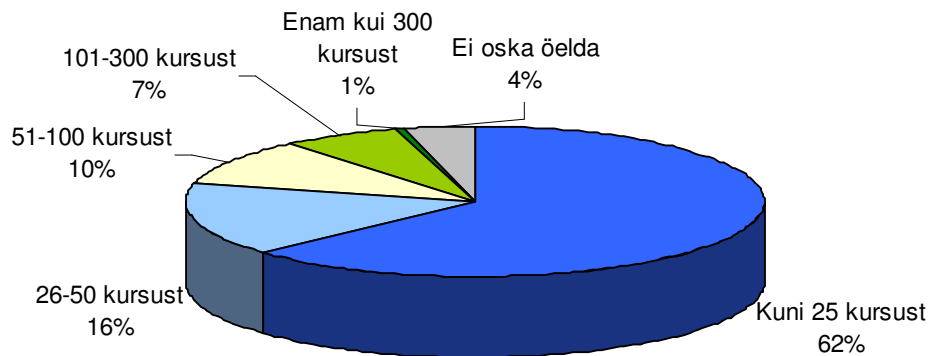
Põhitegevusena täiskasvanute täiendkoolituse pakkuvate asutuste seas oli pikema kestvusega koolituskursuste korraldamine sagedasem kui asutuste seas, kelle jaoks täiskasvanute koolitus oli kõrvaltegevus. Mõju avaldab ka asutuse käive ja staaž täiskasvanute koolitajana – suurema käibega ning staažikamad asutused pakuvad sagedamini lisaks lühematele kursustele ka pikemaid kursusi.

4.6 Kursuste arv, lõpetajad

Eelmisel (st. 2009.) kalendriaastal korraldas 62% koolitajatest kuni 25 kursust, 26% 26-100 kursust ning 7% enam kui 100 kursust (samasisuliste kursuste korduv korraldamine arvestati siinkohal mitme erineva kursusena). Korraldatud koolituskursuste arvu ei osanud hinnata 4% koolitajatest. Seega on valdava osa koolitajate näol tegemist asutustega, kes pakuvad täiskasvanute koolitusi suhteliselt väikeses mahus. Võrreldes kahes suures keskses – Tallinnas ja Tartus – või nende lähiümbruses asuvate koolitajatega oli pakutavate kursuste arv veidi tagasihoidlikum mujal Eestis asuvate koolitajate puhul.

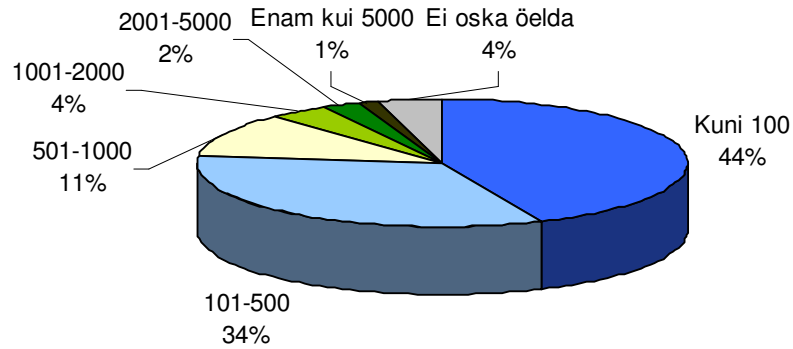
Ootuspäraselt on pakutavate kursuste arv selges seoses asutuse käibe, staaži ning põhitegevusalaga – väiksema käibega/koolitusstaažiga või kõrvaltegevusena täiskasvanutele täiendkoolitusi pakuvate asutuste seas on ka pakutavate koolituskursuste arv väiksem. Mõju avaldab ka koolitusloa olemasolu – koolitussuba omavad asutused on korraldanud keskmiselt enam koolitusi kui koolitusloata koolitajad.

Joonis 6 Koolituskursuste arv eelmisel kalendriaastal (%)

Kuna valdav osa täiskasvanute koolitusega tegelevatest asutustest pakuvad koolituskursusi suhteliselt väikeses mahus, pole kuigi üllatav, et ka kursuste lõpetajate arv pole ühes kalendriaastas valdavalt kuigi suur. Eratäiendkoolitajatest 44% koolitas 2009. aastal kuni 100 inimest, 34% 101-500 inimest, 11% 501-1000 inimest ning 8% enam kui 1000 inimest. Koolitajatest 4% ei osanud kursuse lõpetajate arvu hinnata.

Joonis 7 Koolituskursuste lõpetajate arv eelmisel kalendriaastal (%)

Koolituse läbinutele väljastab alati sellekohase tunnistuse või tõendi 61% eratäiendkoolitajatest, 30% teeb seda vahel ning 9% mitte kunagi. Väljastatud tõendite/tunnistuste üle peab arvet 72% koolitajatest, kes selliseid dokumente väljastab. Tunnistuste/tõendite väljastamise ning nende üle arvepidamise suhtuvad rangemalt asutused, kelle jaoks täiskasvanute täiendkoolitus on põhitegevuseks või kel on olemas koolitusluba – koolitusloaga asutustest väljastab kursuse lõpetamist tõendava tunnistuse/tõendi alati 82%, koolitusloata asutustest 33%. Koolitusloaga koolitajatest, kes tunnistusi/tõendeid väljastavad, peab nende üle arvet 84%, koolitusloata koolitajatest vastavalt 53%.

5 Staaž

Täiskasvanute koolituste korraldamisega on kolmandik eratäiendkoolitajatest tegelenud kauem kui 10 aastat, 23% 6-10 aastat, 27% 2-5 aastat ning 17% vähem kui 2 aastat. Võrreldes äriühingutega on üle 10-aastase staažiga asutusi enam mittetulunduslike asutuste seas (46% vs 28%). Piirkonniti on üle 10-aastase staažiga asutusi enam Tartus ja Tartumaal (42% vs mujal 31%). Suurema koolitus-staažiga asutusi iseloomustab ka suurem käive – enam kui 10 aastat koolitusi pakkunud asutustest neljandikul ületas 2009. aasta käive kolme miljonit krooni, samas kui väiksema staažiga asutustest omas sama suurt käivet 5%.

Koolitusasutuste seas, kelle jaoks täiskasvanutele koolituste pakkumine on põhitegevusalaks, on üle 10-aastase koolitus-staažiga asutusi enam kui koolitusi kõrvaltegevusalana pakkuvate asutuste seas (38% vs 22%). Pikemalt koolituste korraldamisega tegelenud asutused omavad sagedamini ka koolitusluba ning korraldavad arvukamalt koolitusi. Seega võib järeldada, et Eesti koolitusturu on valdavalt hõivanud staažikad koolitajad, kes on oma tegevuses spetsialiseerunud täiskasvanute koolitamisele, ning värskelt alustava ettevõtte jaoks võib konkurentsipüsimine osutada keeruliseks.

6 Käive

Vähendamaks hinnangu mitte-andnute osakaalu valimis (soovimatus täpset käivet avaldada või suutmatuse seda meenutada), palusime vastajal hinnata oma asutuse käibe suurust vahemikskaalal, soovimata teada täpset käibenumbrit.

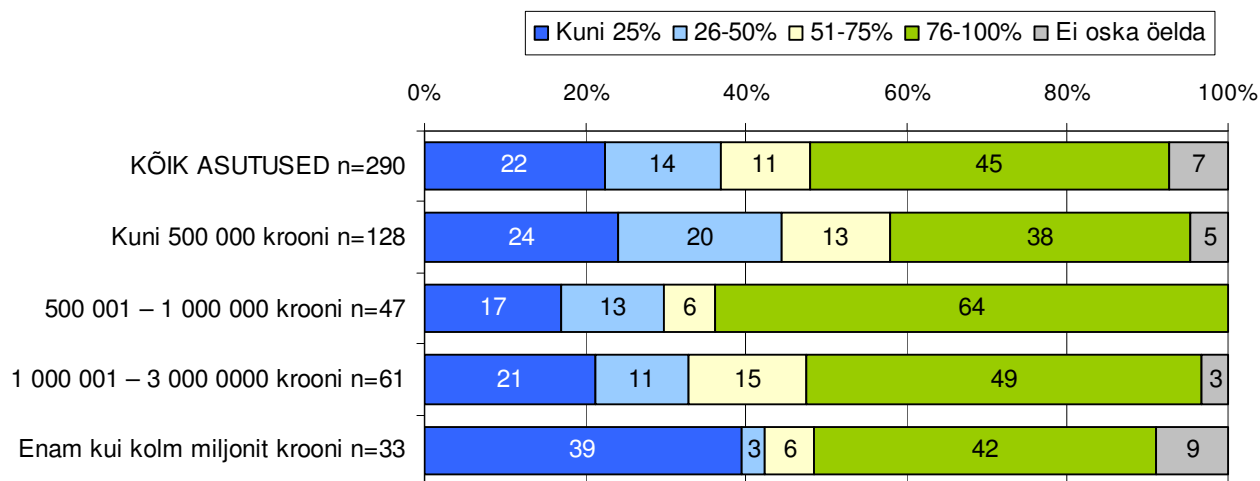
Varasemad uuringud on näidanud, et valdava enamuse koolitusettevõtete käive jääb alla 1 miljoni krooni, ning sama kinnitas ka käesolev küsitlus. Eratäiendkoolitajatest 44%-l ulatus käive 2009. aastal 500 000 kroonini. Vahemikku 500 001 – 1 000 000 krooni jäi käive 16%-l, vahemikku 1 000 001- 3 000 000 krooni 31%-l, vahemikku 3 000 001 – 10 000 000 krooni 8%-l ning üle kümne miljoni krooni 3%-l eratäiendkoolitajatest. Oma asutuse käivet ei nimetanud 7% vastajatest.

Võrreldes Harjumaal või Tartumaal tegutsevate koolitajatega, on keskmiselt madalama käibega mujal Eestis asuvad eratäiendkoolitajad (nagu eespool nägime, on väljaspool Harju- ja Tartumaad asuvate koolitajate tegevuspiirkond sagedamini kitsam, ning ka pakutavate kursuste arv keskmiselt väiksem). Koolitusloaga koolitajate käive on keskmiselt suurem kui koolitusloata koolitajate käive.

Hindamaks seda, kui võrd olulise osa koolitaja tegevusest moodustavad täiskasvanute koolitused, palusime vastajail hinnata, kui suure osa asutuse käibest moodustavad täiskasvanutele pakutavad koolitusteenused.

Vähemalt poole või enam kui poole käibest moodustavad täiskasvanute koolitusteenused 56%-l koolitajatest, vähem kui poole 37%-l (7% ei osanud hinnangut anda). Võrreldes kõige madalamasse (kuni 500 000 krooni) ning kõige kõrgemasse (enam kui 3 miljonit krooni) käibegruppi kuuluvate koolitajatega, oli täiskasvanute koolitusteenuste osatähtsus käibes keskmiselt suurem neil koolitajatel, kelle käive jäi vahemikku 500 001 - 3 000 000 krooni.

Joonis 8 Täiskasvanute koolitusteenuste osakaal asutuse käibest (%)

Põhitegevusena täiskasvanute täiendkoolitusi pakkuvatest asutustest 65%-l moodustavad täiskasvanute koolitusteenused üle 75%-i käibest, samas kui kõrvaltegevusalana koolitusi pakkuvate asutuste seas on vastav näitaja 5%. Kõrvaltegevusalana täiskasvanute täiendkoolitusi pakkuvatest asutustest pea pooltel (53%) moodustavad täiskasvanute koolitusteenused käibest kuni 25%.

7 Tööjõud

Koolitusvaldkonnas tegutseva ettevõtte üheks olulisemaks edu garantiiks on mainekas koolitaja. Kuna koolitusturgu iseloomustab vähene lojaalsus, on professionaalne ning hea mainega koolitaja sageli ka peamiseks kliendilojaalsuse võtmeteguriks. Kuna koolitajate kvalifikatsioonile ei ole kehtestatud ühtseid nõudeid, saab koolitaja valikul sageli määravaks tema maine ning praktilised ja pedagoogilised oskused.

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse poolt teostatud analüüs näitas, et kõige suuremaks kululiigiks koolitusettevõtetele on koolitust läbi viiva inimese töötasu ning abipersonali tööjõukulu, mis moodustab ca. 60% (vahel kuni 90%) ettevõtte kogukuludest. Koolitusettevõttega seotud koolitajate arv sõltub ettevõtte poolt läbiviidavate koolituste arvust, tüübist ning ka ärimudelist. Lähtuvalt koolitajatega sõlmitud lepingutest saab koolitusasutused laias laastus jagada kahte gruppi:

1. Asutused, kus koolitajad töötavad töölepingute alusel;
2. Nn. organiseeriva funktsiooniga asutused, mis sõlmivad koolitajatega lepingud konkreetsete koolituste läbiviimiseks, kuid koolitajad ei ole püsivalt asutusega seotud.

EAS-i analüüs näitas, et ettevõtted sõlmivad koolitajatega tavaliselt ühekordsed töövõtulepingud konkreetsete koolituste läbiviimiseks, kuid aasta-aastalt on sagenenud ka pikaajaliste nn. raamlepingute sõlmimine, mis garanteerivad, et koolitaja viib konkreetse ettevõtte juures läbi kindla arvu või seeria koolitusi.

Käesolevas küsitluses kaardistasime, kui palju on täiskasvanute täiendkoolitusega tegelevates asutustes põhikohaga töötajaid, põhikohaga lektoreid/koolitajaid ning väljastpoolt (st. ühekordsete töövõtulepingutega) palgatud lektoreid/koolitajaid (Tabel 3).

Täiskasvanute täiendkoolitusega tegelevatest asutustest viiendikus polnud palgal ühtegi põhikohaga töötajat, neljandikus töötas põhikohaga 1 töötaja, 28%-s 2-3 töötajat, kümnendikus 4-5 töötajat ning 17%-s enam kui 5 töötajat. Seega on täiskasvanute täiendkoolitusega tegelevate asutuste näol valdavalt tegemist organisatsioonidega, kus põhitöökohaga töötajaid on vähe (73%-s palgal vähem kui 4 põhikohaga töötajat). Kuna meil puuduvad andmed osalise koormusega töötajate kohta, ei saa siinkohal teha üldistusi kogu töötajaskonna kohta.

Põhikohaga lektoreid/koolitajaid oli palgal 59%-s täiskasvanute täiendkoolitusega tegelevatest asutustest. Neist suuremas osas oli palgal vaid üks lektor/koolitaja. Põhikohaga lektorite/koolitajate palkamisele eelistavad erätäiendkoolitajad kasutada väljastpoolt (ajutiselt) palgatud lektoreid – koolitajate palkamist väljastpoolt oli 2009. aastal kasutanud 62% erätäiendkoolitajatest, kellest omakorda valdav osa oli aasta jooksul väljastpoolt palganud rohkem kui ühe lektori.

Tabel 3 Töäjõu koosseis 2009. aastal (%)

Põhikohaga töötajate arv	%	Põhikohaga lektorite/koolitajate arv	%	Väljastpoolt palgatud lektorite/koolitajate arv	%
Mitte ühtegi põhikohaga töötajat	20	Mitte ühtegi põhikohaga lektorit/koolitajat	41	Mitte ühtegi lektorit/koolitajat	38
1 töötaja	25	1 lektor	30	1 lektori	8
2-3 töötajat	28	2-3 lektorit	19	2-3 lektorit	14
4-5 töötajat	10	4-9 lektorit	7	4-9 lektorit	18
6-9 töötajat	7	10 või enam lektorit	3	10-19 lektorit	12
10-19 töötajat	6			20 või enam lektorit	9
20 või enam töötajat	4				

Hindamaks seda, kas koolitajate/lektorite palkamine väljastpoolt on levinum pigem nende koolitusasutuste seas, kus põhikohaga koolitajaid palgal ei ole, jagasime eratäiendkoolitajad põhikohaga lektorite/koolitajate arvu alusel gruppidesse, ning arvutasime iga grupi kohta välja väljastpoolt palgatud lektorite/koolitajate arvu mediaani. Aritmeetiliste keskmiste kasutamisest loobuti, kuna andemetes esines üksikuid ekstreemseid väärtusi – kui valdavalt jäi väljastpoolt palgatud lektorite arv alla 20-ne, siis üksikute eratäiendkoolitajate puhul küündis väljastpoolt palgatud lektorite arv üle 50-ne, ning vahel isegi kõrgemale kui 100. Kuna sellised ekstreemsed väärtused avaldaksid aritmeetilistele keskmistele tugevat mõju, otsustasime mediaani kui ekstreemsete väärtuste suhtes vähem-tundliku näitaja kasutamise kasuks.

Tabel 4 väljastpoolt palgatud lektorite/koolitajate arv võrdluses asutuses põhikohaga töötavate lektorite/koolitajate arvuga (mediaanid)

Põhikohaga töötavate lektorite/koolitajate arv	Väljastpoolt palgatud lektorite/koolitajate arv mediaanina
Mitte ühtegi lektorit/vastamata n=120	3,00
1 lektor n=86	,00
2-3 lektorit n=56	2,00
4 või enam lektorit n=28	4,50

Asutustes, kus polnud palgal ühtegi põhikohaga koolitajat, oli väljastpoolt palgatud koolitajate arvu mediaaniks 3,00. Väljastpoolt palgatud koolitajate/lektorite arv on suurem pigem nendes asutustes, kus ka põhikohaga koolitajaid rohkem palgal on – 1 lektoriga asutuste puhul oli väljastpoolt palgatud koolitajate arvu mediaaniks 0, 2-3 lektoriga asutustes 2, ning 4 või enama lektoriga asutustes 4,5. Ilmselt palkavad koolitajaid väljastpoolt sagedamini need asutused, kelle poolt pakutavate koolituskursuste valik on suurem, ning kes seetõttu lisaks oma põhikohaga koolitajatele vajavad kvalifitseeritud tööjõudu ka väljastpoolt, seda näiteks spetsiifilisemate või piiratud sihtrühmaga koolituskursuste puhul.

8 Ruumid ja seadmed

Koolitusteenuste hinda ning koolituskursuste pakkumist mõjutab lisaks nõudlusele ning koolitaja valikule ka koolituseks kasutatavate ruumide maksumus ning koolituse läbiviimiseks vajalike tehniliste lahenduste olemasolu.

Küsitlus näitas, et koolituste läbiviimiseks kasutatakse kõige sagedamini koolituse tellija ruume, mõnevõrra harvem on ruumide ajutine rentimine või oma ruumide (sh. pikaajalise rendilepinguga ruumid) kasutamine. Eratäiendkoolitajatest 16% kasutab koolituste läbiviimisel enamasti ainult oma asutuse ruume (sh. pikaajalise rendilepinguga ruumid). Lisaks oma asutuse ruumidele kasutab ka renditud ruume või tellija ruume 37% eratäiendkoolitajatest, seega on eratäiendkoolitajaid, kes viivad koolitusi (muuhulgas) läbi ka oma asutuse ruumides, kokku 53%.

Ajutiselt renditud ruume kasutab 57% eratäiendkoolitajatest, sealhulgas 26% neist kasutabki koolitusteks ainult ajutiselt renditud ruume. Koolituse tellija ruume kasutab koolituste läbiviimiseks 62% eratäiendkoolitajatest, sh. 18% neist viibki koolitusi läbi vaid tellija ruumides. Koolituste läbiviimiseks ei vaja (üldse) ruume (nt. kõik kursused toimuvad virtuaalkeskonnas) vähem kui 1% eratäiendkoolitajatest (Tabel 5).

Tabel 5 Kus viiakse koolitusi enamasti läbi (%)

Koolituste läbiviimise koht	%
Ainult oma asutuse ruumides (sh. pikaajalise rendilepinguga ruumid)	16
Ainult ajutiselt renditud ruumides	15
Ainult koolituse tellija ruumides	11
Nii oma asutuse ruumides kui ka ajutiselt renditud ruumides	6
Nii oma asutuse ruumides kui ka koolituse tellija ruumides	16
Nii oma asutuse ruumides kui ka ajutiselt renditud/tellija ruumides	16
Nii ajutiselt renditud ruumides kui ka tellija ruumides	20
Koolituste läbiviimiseks pole üldse ruume vaja (nt. e-koolitused)	0,3

Võrreldes mittetulunduslike organisatsioonidega oli äriühingute seas levinum koolituste läbiviimine koolituse tellija ruumides, samas kui mittetulunduslike organisatsioonide seas oli levinum oma asutuse ruumide kasutamine. Suurema käibega või üle 10-aastase staažiga asutuste seas oli rohkem koolitajaid, kel olid koolituste läbiviimiseks olemas oma ruumid.

Lisaks tavalisele esitlustehnikale võib koolituse korraldamine nõuda ka spetsiifilisema tehnilise baasi olemasolu, nagu spetsiaalselt koolituseks kohandatud ruumid või seadmed. Selliseid seadmeid/ruume vajab koolituste läbiviimiseks 48% koolitajatest, sh. 53% vajab neid enamuse koolituste jaoks ning 47% üksikute koolituste jaoks.

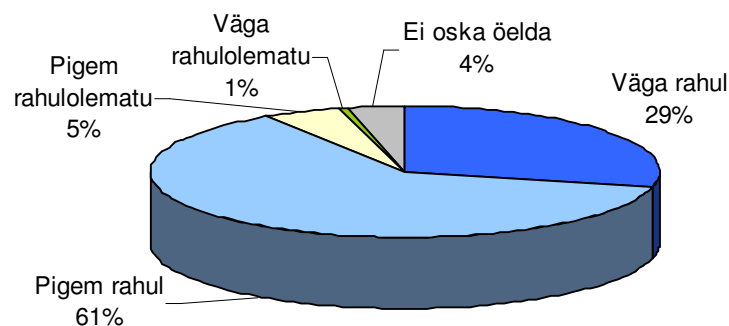
Spetsiaalseid ruume/seadmeid koolituste läbiviimisel kasutatavatest asutustest 44%-l on (kõik) need ruumid/seadmed endal olemas või neid kasutatakse pikaajalise rendilepingu alusel. Koolitajatest 27% kasutab nii endal olemasolevaid seadmeid/ruume, kuid lisaks nendele ka ajutiselt renditud või tellija poolt muretsetud seadmeid/ruume. Oma spetsiaalsed ruumid/seadmed puuduvad täielikult 29%-l koolitajatest, kellest omakorda valdav osa rendib vajadusel seadmed/ruumid ajutiselt (Tabel 6).

Tabel 6 Kuidas hangitakse spetsiaalselt kohandatud ruumid/seadmed (%)

Kuidas hangitakse spetsiaalselt kohandatud ruumid/spetsiaalsed seadmed	%
Asutusel endal olemas/kasutame neid pikaajalise rendilepingu alusel	44
Rendime vajaminevad seadmed/ruumid ajutiselt	17
Seadmed/ruumid muretseb koolituse tellija	4
Osaliselt asutusel olemas/pikaajalise rendilepingu alusel, osaliselt rendime ajutiselt	11
Osaliselt asutusel olemas/pikaajalise rendilepingu alusel, osaliselt muretseb koolituse tellija	10
Kasutame nii oma asutuse, ajutiselt renditud kui ka koolituse tellija vahendeid	6
Osaliselt rendime ajutiselt, osaliselt muretseb koolituse tellija	8

Enamasti on koolituste jaoks spetsiaalselt kohandatud seadmed/spetsiaalsed ruumid endale soetanud asutused, kes vajavad neid enamuse koolituste jaoks; samas asutused, kes vajavad neid seadmeid/ruume vaid üksikute koolituste jaoks, kasutavad sagedamini ajutise rentimise võimalust.

Kasutada olevate spetsiaalselt kohandatud ruumide/spetsiaalsete seadmete kvaliteediga ollakse valdavalt (91%) rahul. Täielikku rahulolu väljendas 29% vastajatest, pigem oli rahul 61%. Ruumide/seadmete kvaliteediga oli rahulolematu 6% vastajatest, sh. kuuendik neist väga rahulolematu.

Joonis 9 Rahulolu spetsiaalselt kohandatud ruumide/spetsiaalsete seadmete kvaliteediga (% , n=140 vastajad, kes vajavad neid ruume/seadmeid koolituste läbiviimisel)

9 Koolitusload

Täiskasvanute koolituse seaduse järgi peavad erakoolid, kes korraldavad täiskasvanute tööalast või vabahariduslikku koolitust mahus üle 120 tunni või 6 kuu aastas, taotlema koolitusloa. Juhul kui korraldatavate koolituste maht jääb allapoole sätestatud piirmäära, võib koolitusi läbi viia ka ilma koolitusloata.

Koolitusluba väljastatakse konkreetse õppekava kohta, see on tähtajaline, ning reeglina väljastatakse see 3-5 aastaks.

Koolitusluba omasid veidi enam kui pooled (57%) valimisse sattunud eratäiendkoolitajatest. Võrreldes äriühingutega omasid koolitusluba sagedamini mittetulunduslikud organisatsioonid – MTÜ-dest/SA-dest omas koolitusluba 81%, äriühingutest 47%. Küsitluses osalenud üheksast FIE-st oli koolitusluba neljal. Mida suurema käibega/staažikama asutusega oli tegu, seda tõenäolisemalt oli asutusel olemas koolitusluba.

Riigikontrolli 2003. aasta auditis „HTM tegevus täiskasvanute koolitusasutustele tööalase ja vabaharidusliku koolituse lubade andmisel“ on praeguse koolituslubade süsteemi probleemina välja toodud asjaolu, et õigusaktides pole sätestatud eesmärgi, mida riik koolituslube andes saavutada tahab ning täiskasvanute koolitusasutustele tegevuslubade andmise senine regulatsioon ning korraldus ei taga koolituse kvaliteeti ega huvitatuile koolituse valikuks vajalikku infot.

Sellest, et praeguse koolituslubade väljastamise süsteemiga pole päris rahul ka koolitajad ise, annab tunnistust asjaolu, et ka vabas vormis ettepanekute all toodi sageli esile just koolituslubadega seonduvat. Praegusele koolituslubade taotlemise korraldusele heideti ette liigset bürokraatlikkust, mistõttu põhirõhk on asetatud formaalsete tegevuste kontrollimisele, kuid mitte koolituskursuste tegeliku kvaliteedi hindamisele. Samuti tekitasid rahulolematust mõningad koolitusloa taotlemise nõuded:

1. Praegune koolitusloa taotlemise süsteem eeldab pika kestvusega koolitusprogrammi olemasolu, kuid turu nõudlus tingib sageli vajaduse paindlikuma lähenemise järele; *„Hetkel tundub, et surve on riiklikul tasemel koolituslubade olemasolule (nt riigihangete korraldamisel), mis eeldab valmis pika kestvusega koolitusprogrammide olemasolu, mis ei pruugi vastata nende (koolitus)firmade vajadustele, kes on keskendunud paindlike nn. „rätsepätööde“ ja kombineeritud, st organisatsioonide tegelikele vajadustele vastavate projektide läbiviimisele. Siin reguleerib turg kindlasti paremini, kui bürokraatia.“*

2. Komistuskiviks on erakooli loomise nõue;

3. Koolitusloa taotlemine eeldab õpetajate kirjalikku nõusolekut kooli tööle asumiseks, kuid lühiajaliselt väljaspoolt palgatud lektorite puhul pole see nõue täidetav; *„Koolitusloa taotlemine võiks olla lihtsam. Meie ei ole seda ette võtnud, kuna näiteks eeldab see püsivat suhet lektoriga ning õppekava olemasolu. Raamatupidamise ja maksunduse valdkonnas aga on just operatiivne seadusemuudatusi käsitlevatel teemadel kursuste korraldamine ja konkreetse spetsialisti kaasamine hea tulemuse saavutamiseks palju olulisem.“*

4. Koolitusloa taotlemine eeldab alaliste õpperuumide olemasolu, kuid sageli renditakse ruume lühiajaliselt; *„Kurb, et eraisikutele tagastatakse tulumaksu vaid koolitusloa olemaolul. Samas on koolitusloa saamise tingimuseks mitte koolituse kvaliteet, vaid formaalsed tingimused - koolitusruumide olemaolu (meie rendime iga korra jaoks eraldi), palgaliste õppejõudude kirjalikud nõusolekud tööle asumiseks (meie palkame spetsialiste vastavalt loengu teemale), aastane koolituskava (meie koostame koolituskavu kuu või kahe kaupa, et turu nõudlusele vastata), kusjuures enamik koolitusi on ühepäevased. Miks täiskasvanute koolitusseadus nii*

jäik on ja käsitleb koolitust klassikalise erakoolina? Ei paista, et riik erialasest täiendkoolitusest huvitatud oleks."

5. Koolitusloa taotlemine on liiga keeruline ja aeganõudev protsess ning selle kohta pole piisavalt infot;

„Olen püüdnud aastaid aru saada, kuidas taotleda koolitusluba, kunagi käisin isegi seminaril, lõpptulemuseks on arusaamine, et seda pole võimalik teha. Kindlasti on, vaja oleks enam infot."

Ettepanekutena selle kohta, mida võiks koolituslubade süsteemis parandada, toodi välja järgmist:

1. Koolitusloa olemasolu võiks muuta koolituse pakkumise hädavajalikuks eeltingimuseks, st. kohustuslikuks. Koos sellega tuleks vaadata üle koolitusloa taotlemise tingimused, suunates põhitähelepanu mitte formaalsete nõuete täitmise kontrollimisele vaid koolituse tegeliku kvaliteedi hindamisele (nt. sätestada nõuded koolitajate kvalifikatsioonile);

„Koolitusload väiksematele eraasutustele on vaenulikud. Reaalselt need on võltspaberid, enam kui pooltel. Väga tihti õpetajate nimekirjas on ühed, töötavad aga teised. Ettevõtte tööd peab hindama reaaltegemuste järgi, koolitusload ja õppekavad on väikeettevõtetele üle jõu."

2. Täiskasvanute koolitusega tegelevale asutusele võiks väljastada nn. üldise koolitusloa, mis automaatselt laieneks kõigile asutuse poolt pakutavatele koolituskursustele;

„Koolitusluba on vaid üksikutele pikaajalistele programmidele - aga koolitusettevõttele kui sellisele? Või lühematele kursustele (turus suurem osa on siiski lühemad koolitused)."

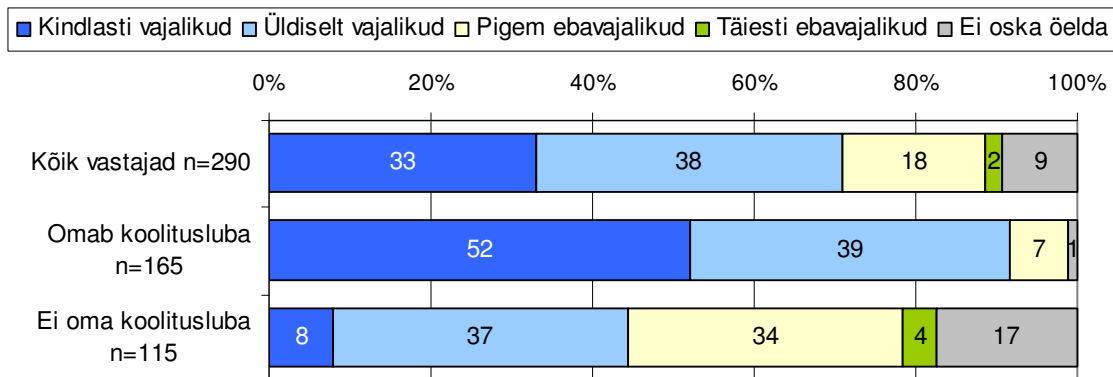
3. Koolitusloa võiks väljastada pikemaks tähtajaks;

„Viimasel ajal on koolituslubade kehtivus lühendatud 4 aastani. Kusjuures uued „algajad" koolitusfirmad, kes tulevad turule, saavad selle 8 aastaks. On arusaamatu, miks nii-öelda ennast juba tõestanud firmad peavad leppima lühema ajaga."

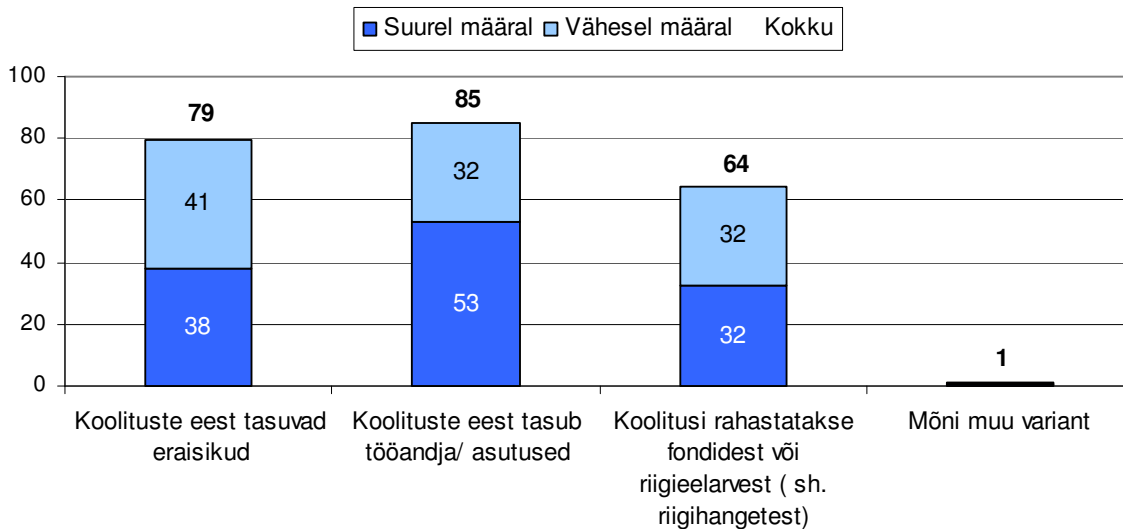
4. Ka peale koolitusloa väljastamist peaks teostama kontrolli koolitajate tegevuse üle, hindamaks pakutava koolituse kvaliteeti ning jälgimaks tegeliku tegevuse vastavust koolitusloa taotlemiseks esitatud dokumentides sätestatule.

Lisaks koolitusloa olemasolule kaardistasime ka seda, kuidas suhtutakse koolituslubade vajalikkusesse tänases Eestis. Valdav osa (71%) koolitajatest peab koolituslube vajalikuks – kindlasti vajalikuks pidas koolituslube kolmandik ning üldiselt vajalikuks 38% koolitajatest. Ebavajalikuks pidas koolituslube viiendik koolitajatest (pigem ebavajalikuks 18% ja täiesti ebavajalikuks 2%). Hinnangut ei osanud anda 9% koolitajatest ([Joonis 10](#)).

Ootuspäraselt on suhtumine koolituslubadesse positiivsem koolitusloaga asutuste seas, kellest koolituslube peab vajalikuks 92% (koolitusloata asutustest 44%).

Joonis 10 Hinnangud koolituslubade vajalikkusele (% , n=kõik vastajad)**10 Koolituskursuste rahastamine**

Koolitusasutuste sihtgrupiks võivad olla nii eraisikud kui ka organisatsioonid ja nende personal. Koolituskursuste rahastusallikatest nimetasid koolitajad kõige sagedamini tööandjaid/asutusi (85%), veidi harvemini eraisikuid (79%), ning veelgi harvemini fonde või riigieelarvet (sh. riigihanked) (64%). Seda, et valdav osa eratäiendkoolitajatest on oma teenuse suunanud organisatsioonidele, kinnitab asjaolu, et 53% eratäiendkoolitajatest ütles, et tööandjad/asutused rahastavad nende koolitusi suurel määral (Joonis 11).

Joonis 11 Koolituskursuste rahastamisallikad (%)

Võrreldes mittetulunduslike organisatsioonidega on äriühingute koolituste sihtrühmaks sagedamini organisatsioonid – 90% äriühingutest nimetas koolituskursuste rahastamisallikana ka tööandjaid/asutusi, samas kui MTÜ-dest ja SA-dest nimetas seda allikat 74%. Mittetulunduslikud organisatsioonid seevastu on äriühingutega võrreldes aktiivsemad taotlemaks koolituskursustele rahastust fondidest või riigieelarvest – MTÜ-dest ja SA-dest nimetas 79% seda rahastamisallikat, äriühingutest 60%.

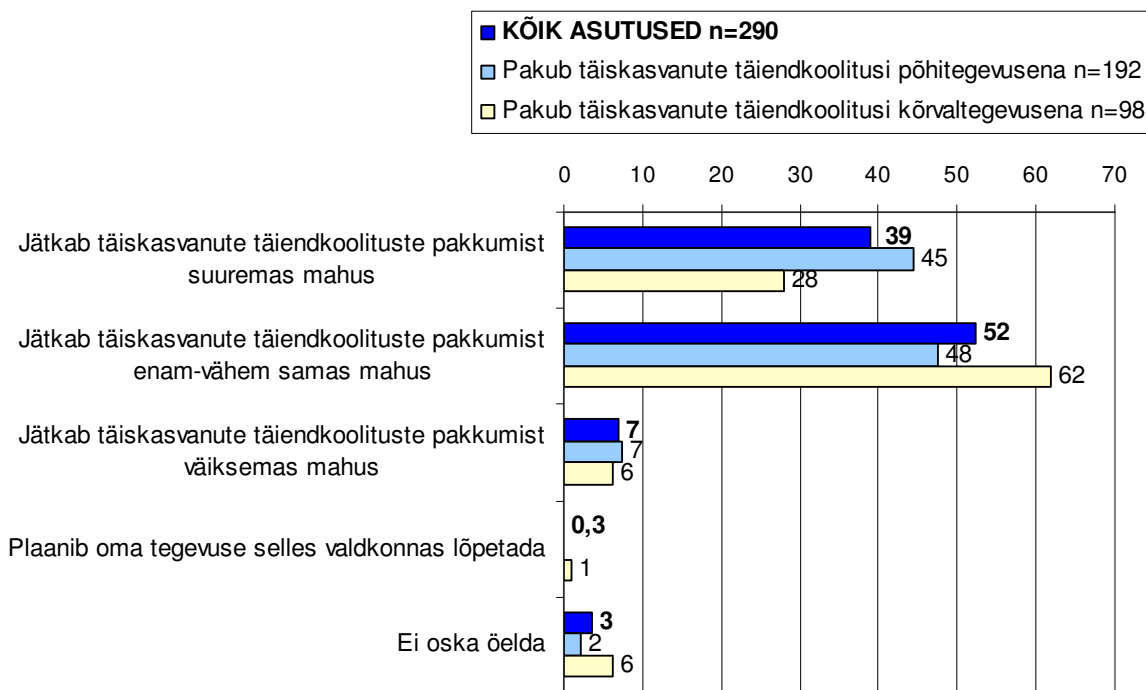
11 Tulevikuperspektiivid

Viimaste aastate jooksul on konkurents Eesti koolitusturul oluliselt tihenunud – koolituste pakkujaid on lisandunud nii olemasolevatesse valdkondadesse, kui ka juurde tulnud uute valdkondade pakkujaid. Majanduslanguse tingimustes on uute pakkujate lisandumine ilmselt küll vähenenud, kuid ka staažikad koolitajad on olnud sunnitud oma tegevuse lähtuvalt maksejõulise sihtrühma vähenemisest ümber hindama.

Hoolimata keerulisest majandussituatsioonist on koolitajad tuleviku hindamisel pigem optimistlikud. Ilmselt avaldus majanduslangus koolitusturul juba eelmisel (so. 2009. aastal) ning sellest tingituna loodetakse käesoleval aastal olukorra paranemist.

Võrreldes 2009. aastaga plaanis 39% erätäiendkoolitajatest käesoleval (2010.) aastal täiskasvanutele pakutavate täiendkoolituste mahtu suurendada, 52% plaanis jätkata oma tegevust selles vallas enam-vähem samas mahus ning vaid 7% arvas, et vähendab käesoleval aastal täiskasvanutele pakutavate koolituste mahtu. Võrreldes põhitegevusena täiskasvanute koolitusi pakkuvate asutusega olid kõrvaltegevusena koolitusi pakuvad asutused oma tulevikuperspektiive hinnates veidi tagasihoidlikumad: põhitegevusena koolituste pakkujatest arvas 45%, et laiendab käesoleval aastal täiskasvanute koolituste vallas oma tegevust; samas kui kõrvaltegevusena koolituste pakkujatest jagas sama seisukohta 28%. Samas polnud kõrvaltegevusena koolituste pakkujate seas arvukamalt neid, kes soovisid oma tegevuse antud valdkonnas lõpetada, vaid sagedamini sooviti oma tegevust jätkata enam-vähem samas mahus (Joonis 12).

Joonis 12 Hinnangud oma asutuse perspektiividele täiskasvanute täiendkoolitajana tulevikus (võrreldes 2009. aastaga) (%)

12 Ettepanekud

Kõige lõpetuseks palusime küsitluses osalejatel teha ettepanekuid, kuidas saaks riiklikul tasandil täiskasvanuhariduse valdkonda edendada. Järgnevalt esitame sagedamini mainitud teemad.

1. Rahastamine

Täiskasvanuhariduse arengukavas aastateks 2009-2013 tõdetakse, et võrreldes paljude Euroopa Liidu riikidega on Eestile olnud omane riigi vähene toetus täiskasvanute mitteformaalse õppe rahastamisele. Ka koolitajad tunnistasid vajadust senisest suurema, kindlama ja stabiilsema riigipoolse rahastuse järele. Leiti, et just praeguse majanduslanguse ajal võiks riik rohkem panustada koolitustesse: toetada koolitusi nii töötutele (et säilitada nende aktiivsus ning tõsta toimetulekuoskusi), muudele riskirühmadele (mitte-eestlased, puuetega inimesed) kui ka teistele koolitustest huvitatud (ka kõrgema kvalifikatsiooniga) inimestele (nii professionaalne kui ka huvialane enesetäiendamine).

Enam võiks tähelepanu pöörata koolituste kättesaadavuse parandamisele väikelinnades ning maapiirkonnas, et edendada sealset ettevõtlust ning ühtlustada regionaalset arengut. Riiklikult võiks senisest enam toetada ka mittestandardseid koolitusi, nt. lühikesi õppepäevi ja erinevaid hariduslikke projekte ja algatusi.

Rahastamisest rääkides soovitati, et riik võiks senisest rohkem tegeleda eurorahade- ja projektide kaasamisega ning kõigile koolitajatele peaks loodama võrdsed võimalused taotleda toetusi fondidest, EAS-ist ja PRIA-st.

Kriitikat pälvis programmi „Täiskasvanute koolitus vabahariduslikes koolituskeskuste“ rahastamissüsteem - kuna praegu kompenseeritakse koolitajatele (pea terve poolaasta) kulud tagantjärele, peeti seda koolitajate võimalusi ahendavateks - väikesed koolitusasutused ei suuda leida piisavat rahalisi vahendeid, et kulusid algselt ise kanda, ning jäävad seega programmist kõrvale.

EAS-i koolitusosakute programmi mainisid mitmed koolitajad positiivses võtmes, kuid samuti tehti ettepanekuid selle edasiarendamiseks - et ka uuematel koolitusfirmadel oleks selle programmiga võimalus liituda ning EAS-ist koolitustoetuse saamist lihtsustataks.

Peeti positiivseks, kui riik aitaks luua võimalusi lektorite täiendõppeks. Ettepanekuid selle korraldamiseks tehti järgnevaid: riik võiks koolitajatele korraldada infopäevi (nt. seadusandluse muudatuste tutvustamiseks) ning soodustada täiskasvanukoolitajate asutusteväliste koostöövõrgustike teket.

2. Järelevalve koolitusasutuste tegevuse üle

Hetkel puudub Eestis riiklikul tasandil järelevalve täiskasvanuhariduse valdkonnas kursusi pakkuvate (era)koolitusasutuste tegevuse üle (vt. ka koolituslubade väljastamise kohta tehtud kriitika ([ptk_9](#))). Lisaks sellele, et puuduvad selged standardid õppekavadele,

puuduvad standardid ka koolitajatele (lektorid). Selgemate standardite loomine ning kontrolli toetaks mitteformaalses haridussüsteemis omandatud teadmiste/oskuste arvestamist formaalõppes.

Koolitajad pakkusid ka, et Haridus- ja Teadusministeerium võiks luua ühtse (veebi)keskkonna, mis sisaldaks ülevaadet kõikidest pakutavatest koolituskursustest, ning kus oleks ka nende tase hinnatud. See annaks koolitusest huvitatule hea võimaluse saada kiire ülevaate pakutavatest koolitustest.

Koolituste kvaliteedi tagamise probleem on juba tõstatud ka riiklikul tasemel. Täiskasvanuhariduse arengukavas 2009-2013 nähakse kvaliteedi tagamise meetmetena ette koolituslubade süsteemi kaotamist ning selle asendamist registreeringuga EHS-es, koolitusasutuste ja õppijate kohta info koondamist, seadusandluse täiendamist erakoolitusasutuste tegevuse kvaliteedi tagamiseks, vabahariduslike koolituskeskuste kvaliteedi hindamist ning võrgustike arendamist, koolitaja/andragoogi kutsestandardi täiendamist ning täiskasvanute koolitajatele koolituste ja seminaride korraldamist.

3. Muuta riigihangete tingimused paindlikumaks

Eratäiendkoolitajate hinnangul pole eraõiguslikud asutused võrdsel positsioonil konkureerimaks riigihangetel riigikoolidega, kes on saanud seadmed ja ruumid riigi poolt. Hankekonkurssidel on halvemas positsioonis ka väikesed asutused, kes ei pruugi kvalifitseeruda konkursil osalemiseks oma käibemahu poolest, kuigi võivad samas omada heal tasemel koolitajaid. Pakuti, et lisaks suurhangetele võiks taas olla olemas ka väikehanked väikestele gruppidele.

Kurdeti ka selle üle, et riigihangete tingimused on osalejatele segased, ning hanketingimused ei taga ausat konkurentsi - hankeid võidavad odavaima hinnapakkumisega ettevõtted, kelle puhul on küsitav, kas ka koolituste kvaliteet on konkurentidest parem.

4. Muuta maksustamist

Koolitusturul tegutsevad osahingud pidasid ebaõiglaseks olukorda, kus MTÜ-de jaoks kehtib käibemaksuvabastus, mistõttu nad saavad 20% ulatuses pakkuda odavamaid koolitusi.

Maksustamisest rääkides peeti vajalikuks ka tulumaksuseaduse muutmist, et lubada ettevõtjatel ilma erisoodustusmaksuteta tasuda töötajate koolituste eest. Sama probleemi on esile toodud ka Täiskasvanuhariduse arengukavas 2009-2013, kus märgiti, et soodustamaks töötajate koolitustel osalemist, on oluline vabastada taseme- ja vabaharidusliku koolituse kulud erisoodustusmaksust.

5. Riiklikul tasemel analüüside ja arengukavade koostamine

Koolitajad leidsid, et oleks vajalik koostada põhjalikum analüüs, selgitamaks välja, millised on arengud tööturul pikemas ajalisel perspektiivis ning milliseid ameteid vajatakse viie aasta pärast. Haridusvajadusi puudutava teabe koondamine peaks toimuma pidevalt ja koostöös

olukorra hindamisega tööturul. Sellise teabe olemasolu võimaldaks koolitajatel paindlikult reageerida tööturu muutustele ning pakkuda sobiva sisuga koolitusi ja kursuseid. Riiklikul tasemel võimaldaks sellise teabe olemasolu selgitada välja koolitusvajadused ning vajadusel korraldada avalikke konkursse läbiviijate leidmiseks. Selle valdkonna edendamiseks on esitatud ettepanekud ka Täiskasvanuhariduse arengukavas 2009-2013 (meede 4).

Tunti huvi ka koostöö vastu Haridusministeeriumiga (ümarlauad), et jõuda täiskasvanute täiendkoolituste pakkumisel ühtsemate eesmärkide kaardistamiseni.

6. Täiskasvanuhariduse populariseerimine

Koolitajate hinnangul vajab täiskasvanuharidus ja elukestev õpe senisest veelgi enam avalikku käsitlemist, kuna arusaam elukestva õppe olulisusest ei ole veel piisavalt kinnistunud elanike teadvuses. Olulise valdkonnana, mida peaks edendama ja reguleerima, nimetati ka e-õpet. Samuti pakuti, et seadusandlikult peaks looma töötajatele võimaluse kasutada teatud hulka tööpäevi (aastas) koolitustel käimiseks.

KOKKUVÕTE JA JÄRELDUSED

- 2010. aasta aprillis viis Turu-uuringute AS Haridus- ja Teadusministeeriumi tellimusel läbi küsitluse täiskasvanutele täiend- ning vabahariduslikke koolitusi pakkuvate eratäiendkoolitajate seas. Küsitluse kaasati nii koolituslooma omavad kui ka koolituslooma asutused, kes pakuvad täiskasvanute koolitusi kas põhi- või kõrvaltegevusalana. Kokku küsitleti 290 eratäiendkoolitajat, kes moodustavad üldkogumist hinnanguliselt ca. 20%.
- Käesolevasse küsitluse kaasati era- või kolmandas sektoris tegutsevad koolitajad. Küsitlusele vastanud koolitajatest 68% olid oma juriidiliselt vormilt äriühinguid, 29% mittetulunduslikud organisatsioonid ning 3% füüsilisest isikust ettevõtjad. Kõige arvukamalt olid nii kontaktibaasis kui ka valimis esindatud osahingud (valimis 63%) ning mittetulundusühingud (valimis 25%).
- Täiskasvanute täiendkoolitusega tegelevad asutused on koondunud peamiselt kahte suuremasse keskusse – Tallinna ning Tartusse, kus maksejõuline sihtrühm ning nõudlus koolituste järele on kõige suurem. Koolitusi pakutakse siiski sageli ka oma asukohalinnast/-vallast väljaspool: kogu Eestis viivad koolitusi läbi pea pooled koolitajatest, ainult oma asukohalinnas/-vallas ja üksikutes kohtades väljaspool ca. neljandik, ning ainult oma asukohalinnas/-vallas viiendik koolitajatest. Võrreldes Tallinnas/Tartus või nende linnade lähiümbruses asuvate koolitusasutustega on muudes Eesti piirkondades asuvate asutuste tegevuspiirkond sagedamini väiksem, st. koolituste pakumisel piirduakse tihemini vaid oma asukohalinnaga või ka üksikute kohtadega väljaspool. Võrreldes mittetulunduslike organisatsioonidega on äriühingute (kes on ka sagedamini asukohalt koondunud Tallinna või Tartu piirkonda) tegevuspiirkond sagedamini laiem.
- Täiskasvanutele tööalaste ning vabahariduslike koolituste pakumine on põhitegevusalaks 2/3-le eratäiendkoolitajatest, sh. 68%-le äriühingutest, 58%-le MTÜ-dest/SA-dest ning seitsmele üheksast valimisse sattunud FIE-st (78%). Seega võib öelda, et valdav osa täiskasvanute koolituste turul tegutsevatest asutustest on sellele tegevusele spetsialiseerunud, ning kõrvaltegevusena koolitusi pakkuvate asutuste roll on turul marginaalsem.
- Kõige levinumaks koolitusvaldkonnaks on juhtimine, millealaseid koolitusi pakkus kolmandik koolitajatest. Muudeks levinumateks koolitusvaldkondadeks on suhtlemiskoolitused, keeleõpe, ettevõtetus ja müük ning arvutialased koolitused. Ettevõtte juhtimist ja funktsioneerimist puudutavates koolitusvaldkondades (juhtimine, ettevõtetus ja müük, raamatupidamine ja maksundus, sekretäritöö ja asjaajamine, õigus, tervishoid ja tööohutus) pakuvad koolitusi enamasti äriühingud ning Tallinnas ja Harjumaal asuvad koolitajad, samas kui kodanikukoolitusi ja kolmanda sektori tegevust puudutavaid koolitusi ning huviala/harrastustega seotud koolitusi (tarbe- ja kujutatav kunst, muusika, käsitöö ja tekstiil, aiandus ja lilleseade)

pakuvad enamasti mittetulunduslikud organisatsioonid ning väljaspool Harju- ja Tartumaad asuvad koolitajad.

- Eelmisel (st. 2009.) kalendriaastal korraldas 62% koolitajatest kuni 25 kursust, 26% 26-100 kursust ning 7% enam kui 100 kursust (samasisuliste kursuste korduv korraldamine arvestati siinkohal mitme erineva kursusena). Korraldatud koolituskursuste arvu ei osanud hinnata 4% koolitajatest. Lähtudes korraldatud kursuste arvust pakub valdav osa koolitajatest täiskasvanute koolitusi suhteliselt väikeses mahus. Suurem osa koolitajatest tegeleb peamiselt lühiajaliste koolituskursuste korraldamisega.
- Eratäiendkoolitajatest 60% on õppekava koostanud kõigi kursuste jaoks, 21% enamuse kursuste jaoks, 7% väheste kursuste jaoks ning 8% mitte ühegi kursuse jaoks. Õppekava(de) olemasolu kohta ei osanud hinnangut anda 4% vastajatest. Õppekava puudub sagedamini neil koolitajatel, kel puudub koolitusluba või kelle käive/staaž koolituste turul on väike.
- Koolituse läbinutele väljastab alati sellekohase tunnistuse või tõendi 61% eratäiendkoolitajatest, 30% teeb seda vahel ning 9% mitte kunagi. Väljastatud tõendite/tunnistuste üle peab arvet 72% koolitajatest, kes selliseid dokumente väljastab. Tunnistuste/tõendite väljastamise ning nende üle arvepidamise suhtuvad rangemalt asutused, kelle jaoks täiskasvanute täiendkoolitus on põhitegevuseks või kel on olemas koolitusluba.
- Täiskasvanute koolituste korraldamisega on kolmandik eratäiendkoolitajatest tegelenud kauem kui 10 aastat, 23% 6-10 aastat, 27% 2-5 aastat ning 17% vähem kui 2 aastat. Võrreldes lühema staažiga koolitajatega on pikemalt koolitusvaldkonnas tegutsenud koolitajatel sagedamini olemas koolitusluba, nad korraldavad arvukamalt koolitusi, nende käive on suurem ning täiskasvanute täiendkoolituste pakkumine on sagedamini kujunenud nende põhitegevusalaks. Seega võib järeldada, et Eesti koolitusturu on valdavalt hõivanud staažikad koolitajad, kes on oma tegevuses spetsialiseerunud täiskasvanute koolitamisele.
- Valdavalt on eratäiendkoolitajate näol tegemist suhteliselt väikese käibega (käive kuni 1 miljon krooni) asutustega. Eratäiendkoolitajatest 44%-l ulatus käive 2009. aastal 500 000 kroonini, vahemikku 500 001 – 1 000 000 krooni jäi käive 16%-l, vahemikku 1 000 001- 3 000 000 krooni 31%-l, vahemikku 3 000 001 – 10 000 000 krooni 8%-l ning üle kümne miljoni krooni 3%-l eratäiendkoolitajatest. Oma asutuse käivet ei nimetanud 7% vastajatest. Võrreldes Harjumaal või Tartumaal tegutsevate koolitajatega on muudes piirkondades asuvate koolitajate käive keskmiselt madalam (ka nende tegevuspiirkond on valdavalt kitsam, ning ka pakutavate kursuste arv keskmiselt väiksem). Koolitajatest 56% ütles, et täiskasvanute koolitusteenused moodustavad käibest poole või enam kui poole, 37% hindas koolitusteenuste osatähtsust käibest väiksemaks kui 50%.
- Täiskasvanute täiendkoolitusega tegelevate asutuste näol on valdavalt tegemist organisatsioonidega, kus põhitöökohaga töötajaid on vähe (73%-s palgal vähem kui 4 põhikohaga töötajat). Põhikohaga lektoreid/koolitajaid oli palgal 59%-s täiskasvanute täiendkoolitusega tegelevatest asutustest, millest omakorda suuremas osas oli palgal vaid üks lektor/koolitaja. Põhikohaga lektorite/koolitajate palkamisele eelistavad eratäiendkoolitajad kasutada väljastpoolt (ajutiselt) palgatud lektoreid – koolitajate

- palkamist väljastpoolt oli 2009. aastal kasutanud 62% eratäiendkoolitajatest, kellest omakorda valdav osa oli aasta jooksul väljastpoolt palganud rohkem kui ühe lektori.
- Koolituste läbiviimiseks kasutatakse kõige sagedamini koolituse tellija ruume, mõnevõrra harvem on ruumide ajutine rentimine või oma ruumide (sh. pikaajalise rendilepinguga ruumid) kasutamine. Spetsiaalselt koolituseks kohandatud ruume või seadmeid vajab koolituste läbiviimiseks 48% koolitajatest, sh. 53% vajab neid enamuse koolituste jaoks ning 47% üksikute koolituste jaoks. Spetsiaalseid ruume/seadmeid koolituste läbiviimisel kasutavatest asutustest 44%-l on (kõik) need ruumid/seadmed endal olemas või neid kasutatakse pikaajalise rendilepingu alusel. Koolitajatest 27% kasutab nii endal olemasolevaid seadmeid/ruume, kuid lisaks nendele ka ajutiselt renditud või tellija poolt muretsetud seadmeid/ruume. Oma spetsiaalsed ruumid/seadmed puuduvad täielikult 29%-l koolitajatest, kellest omakorda valdav osa rendib vajadusel seadmed/ruumid ajutiselt. Spetsiaalsete ruumide/seadmete kvaliteediga oldi valdavalt (91%) rahul.
  - Koolitusluba omasid veidi enam kui pooled (57%) valimisse sattunud eratäiendkoolitajatest. Võrreldes äriühingutega omasid koolitusluba sagedamini mittetulunduslikud organisatsioonid – MTÜ-dest/SA-dest omas koolitusluba 81%, äriühingutest 47%. Küsitluses osalenud üheksast FIE-st oli koolitusluba neljal. Mida suurema käibega/staažikama asutusega oli tegu, seda tõenäolisemalt oli asutusel olemas koolitusluba. Valdav osa (71%) koolitajatest peab koolituslube vajalikuks. Ebavajalikuks pidas koolituslube viiendik koolitajatest ning hinnangut ei osanud anda 9%.
  - Koolituskursuste rahastusallikatest nimetasid koolitajad kõige sagedamini tööandjaid/asutusi (85%), veidi harvemini eraisikuid (79%), ning veelgi harvemini фонде või riigieelarvet (sh. riigihanked) (64%). Võrreldes mittetulunduslike organisatsioonidega nimetasid äriühingud koolituste rahastajana sagedamini tööandjaid/asutusi, samas kui mittetulunduslikud organisatsioonid nimetasid äriühingutest sagedamini rahastajana фонде või riigieelarvet.
  - Hoolimata keerulisest majandussituatsioonist on koolitajad tuleviku hindamisel pigem optimistlikud. Ilmselt avaldus majanduslangus koolitusturul juba eelmisel (so. 2009. aastal) ning sellest tingituna loodetakse käesoleval aastal olukorra paranemist. Võrreldes 2009. aastaga plaanis 39% eratäiendkoolitajatest käesoleval (2010.) aastal täiskasvanutele pakutavate täiendkoolituste mahtu suurendada, 52% plaanis jätkata oma tegevust selles vallas enam-vähem samas mahus ning vaid 7% arvas, et vähendab käesoleval aastal täiskasvanutele pakutavate koolituste mahtu.
  - Koolitajate ettepanekud täiskasvanuhariduse valdkonna edendamiseks hõlmasid kõige sagedamini riigipoole rahastamise suurendamist/reformimist, koolituslubade taotlemise süsteemi ümberkorraldamist, suuremat kvaliteedikontrolli koolitusasutuste tegevuse üle, riigihangete tingimuste muutmist, täiskasvanute koolitust puudutava maksundamise muutmist, vajadust riiklikel tasemel analüüside/arengukavade järele ning täiskasvanuhariduse populariseerimist.

KASUTATUD KIRJANDUS

Elukestva Õppe Strateegia 2005-2008

Erakooliseadus

Koolitusfirmade/koolitajate uuring. Tallinn 2001. (Geomedia OÜ, OÜ Optare Pluss, Auni Tamm)

Riigikontrolli audit „Haridus- ja Teadusministeeriumi tegevus täiskasvanute koolitusasutustele tööalase ja vabaharidusliku koolituse lubade andmisel“. (2003)

Täiskasvanute koolituse seadus

Täiskasvanuhariduse arengukava 2009-2013

Internetiallikad:

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse poolt teostatud koolitusteenuste turu analüüs

<http://ww2.eas.ee/?id=3868&printerFriendly=1&recursiveMode=1>

Ankeet nr.: _____
(Täidab uurimuse korraldaja)

Lisa 1 Küsitlusankeet

ERATÄIENDKOOLITAJATE KÜSITLUS

Lugupeetud vastaja!

Turu-uuringute AS viib Haridus- ja Teadusministeeriumi ja ESF programmi „Täiskasvanute tööalane koolitus ja arendustegevused“ tellimusel 2010. aasta kevadel läbi küsitlust täiskasvanute koolitusega tegelevate asutuste/FIE-de seas. Küsitluse eesmärgiks on täiskasvanutele koolitusi pakkuvate asutuste struktuuri kaardistamine, et saada sisendit täiskasvanuharidust reguleeriva seadusandluse täiendamiseks.

Käesolevasse uuringusse kaasatakse umbes 600 asutust. Uurimuse õnnestumiseks on meie jaoks väga tähtis saada vastuseid võimalikult paljudelt organisatsioonidelt. Teie asutus / Te olete valimisse sattunud juhuvalikuga, Teie poolt antud vastuseid kasutatakse ainult üldistuste tegemiseks ning neid ei seostata ei Teie isiku ega organisatsiooniga.

Küsimustele vastamiseks palume Teid ringitada number selle vastusevariandi ees, mis kajastab Teie asutuse olukorda. Täpsemad küsimustiku täitmise juhised on antud küsimuste juures. Ankeedi täitmiseks kulub umbes 30 minutit.

Juhul kui olete ise lõpetanud tegevuse asutuses või arvate, et Te pole küsimustele vastamiseks sobivaim inimene, siis edastage ankeet inimesele, kes Teie arvates on asutuse koolituselase tegevusega paremini kursis.

Palume Teid postitada täidetud ankeet hiljemalt 15. aprillil, kasutades selleks ankeedi juurde lisatud makstud vastuse ümbrikku. Küsitluse tulemused on alates juulikuust kõigile huvilistele kättesaadavad Haridus- ja Teadusministeeriumi koduleheküljel. Kõigi vastajate vahel loosib Turu-uuringute AS pärast küsitluse lõppu välja viis Selveri 1000-kroonist kinkekaarti.

Teid väärtusliku abi eest ette tänades,
Haridus- ja Teadusministeerium ja Turu-Uuringute AS.

1. Palun märkige, milline on Teie asutuse juriidiline vorm.

- 1 Aktsiaselts
- 2 Osühing
- 3 Mittetulundusühing
- 4 Täisühing
- 5 Usaldusühing
- 6 Sihtasutus
- 7 Füüsilisest isikust ettevõtja

2. Millises piirkonnas Teie asutus asub?

1	Tallinnas	10	Pärnumaal
2	Mujal Harjumaal	11	Raplamaal
3	Hiiumaal	12	Saaremaal
4	Ida-Virumaal	13	Tartus
5	Jõgevamaal	14	Mujal Tartumaal
6	Järvamaal	15	Valgamaal
7	Läänemaal	16	Viljandimaal
8	Lääne-Virumaal	17	Võrumaal
9	Põlvamaal		

3. Kas täiskasvanute tööalaste ning vabahariduslike koolituskursuste korraldamine on Teie asutuse jaoks põhi- või kõrvaltegevus?

- 1 Põhitegevus
- 2 Kõrvaltegevus

4. Millistes valdkondades pakub Teie asutus täiskasvanute täiendkoolitusi?

VAJADUSEL MÄRKIGE MITU VASTUSEVARIANTI.

- 1 Keeleõpe
- 2 Arvutialased koolitused
- 3 Ettevalmistuskursused (riigi)eksamiteks
- 4 Suhtlemiskoolitused (sh. klienditeenindus)
- 5 Lastevanemate koolitused
- 6 Kodanikukoolitused, III sektori tegevus
- 7 Juhtimisalased koolitused
- 8 Ettevõtlus ja müük
- 9 Raamatupidamine ja maksundus
- 10 Sekretäritöö ja asjaajamine
- 11 Õiguslased koolitused
- 12 Tervishoid ja tööohutus
- 13 Keskkonnakaitse ja loodus
- 14 Lapsehoidmine
- 15 Haridustöötajate koolitused
- 16 Kokandus
- 17 Iluteenindus
- 18 Puhastusteenindus
- 19 Giidi- ja turismikoolitused
- 20 Mehaanika ja metallitöö (keevitaja, lukksepp, treial jne)
- 21 Elekter ja automaatika
- 22 Tarbe- ja kujutav kunst (maalimine, fotograafia, sepatöö jne)
- 23 Muusika
- 24 Käsitöö ja tekstiil
- 25 Aiandus ja lilleseade
- 26 Muu valdkond, palun täpsustage _____

5. Kas Te viite läbi ka e-koolitusi (st. koolitusi, mille õppetöö või eksamid toimuvad internetikeskkonnas)?

- 1 Jah
- 2 Ei

6. Kui kaua on Teie asutus tegelenud täiskasvanute koolituste korraldamisega (v.a tasemeõpe)?

- 1 Kuni 2 aastat
- 2 2-5 aastat
- 3 6-10 aastat
- 4 Kauem kui 10 aastat
- 5 *Ei oska öelda*

7. Millisesse vahemikku jäi Teie asutuse käive eelmisel (st. 2009) kalendriaastal?

- 1 Kuni 500 000 krooni
- 2 500 001 – 1 000 000 krooni
- 3 1 000 001 – 3 000 000 krooni
- 4 3 000 001 – 10 000 000 krooni
- 5 Enam kui kümme miljonit krooni
- 6 *Ei oska öelda*

8. Kui suure osa moodustas Teie asutuse käibest täiskasvanute koolitus (v.a tasemeõpe)?

- 1 Kuni 25%
- 2 26-50%
- 3 51-75%
- 4 76-100%
- 5 *Ei oska öelda*

9. Kas Te viite koolitusi läbi... MÄRKIGE AINULT ÜKS VASTUS.

- 1 Ainult asukohalinnas/ -vallas
- 2 Asukohalinnas/-vallas ja üksikutes kohtades väljaspool
- 3 Kogu Eestis

10. Kas Te viite koolitusi enamasti läbi... VAJADUSEL MÄRKIGE MITU VASTUSEVARIANTI!

- 1 Oma asutuse ruumides (sh. pikaajalise rendilepinguga ruumid)
- 2 Ajutiselt renditud ruumides
- 3 Koolituse tellija ruumides
- 4 Koolituste läbiviimiseks pole ruume vaja (nt. e-koolitused)
- 5 Muu variant, palun täpsustage _____

11. Kas vajate koolituste läbiviimiseks ka spetsiaalselt kohandatud ruume või spetsiaalseid seadmeid? Siinkohal ei peeta silmas tavalist esitlustehnikat, nt. dataprojektor, grafoprojektor ega toole-laudu.

- 1 Jah, enamuse koolituste jaoks
- 2 Jah, üksikute koolituste jaoks
- 3 Ei → JÄTKAKE VASTAMIST KÜSIMUSEST 14

12. Kuidas Te need seadmed/ruumid hangite?

VAJADUSEL MÄRKIGE MITU VASTUSEVARIANTI!

- 1 Asutusel on need olemas/kasutame neid pikaajalise rendilepingu alusel
- 2 Rendime vajaminevad seadmed/ruumid ajutiselt
- 3 Seadmed/ruumid muretseb koolituse tellija
- 4 Muu variant, palun täpsustage _____

13. Kuidas olete rahul nende ruumide/seadmete kvaliteediga?

- 1 Väga rahul
- 2 Pigem rahul
- 3 Pigem rahulolematu
- 4 Väga rahulolematu
- 5 *Ei oska öelda*

14. Kui palju oli 2009. aastal Teie asutuses kokku põhikohaga töötajaid? Palun märkige töötajate arv numbrina

_____

15. Mitu põhikohaga lektorit/koolitajat Teie asutuses 2009. aastal töötas?

MÄRKIGE NUMBER

_____

16. Mitu lektorit/koolitajat Te palkasite 2009. aastal väljastpoolt?

MÄRKIGE NUMBER

_____

17. Kas Teil on olemas koolitusluba?

- 1 Jah
- 2 Ei
- 3 *Ei oska öelda*

18. Kuidas Te hindate põhimõtteliselt koolituslubade vajalikkust, kas need on tänases Eestis...

- 1 Kindlasti vajalikud
- 2 Üldiselt vajalikud
- 3 Pigem ebavajalikud
- 4 Täiesti ebavajalikud
- 5 *Ei oska öelda*

19. Kuidas toimub Teie poolt korraldatavate koolituskursuste rahastamine?

	Mitte üldse	Vähesel määral	Suurel määral
Koolituste eest tasuvad eraisikud	1	2	3
Koolituste eest tasub tööandja/ asutused	1	2	3
Koolitusi rahastatakse fondidest või riigieelarvest (sh. riigihangetest)	1	2	3
Veel mõni variant, milline? _____	1	2	3
Veel mõni variant, milline? _____	1	2	3

20. Palun märkige, kui palju oli eelmisel kalendriaastal Teie poolt korraldatud koolituskursuste lõpetajaid.

- 1 Kuni 100
- 2 101-500
- 3 501-1000
- 4 1001-2000
- 5 2001-5000
- 6 Enam kui 5000
- 7 *Ei oska öelda*

21. Kas Te väljastate koolituse läbinutele ka sellekohase tunnistuse või tõendi?

- 1 Jah, alati
- 2 Mitte alati
- 3 Ei → *JÄTKAKE VASTAMIST KÜSIMUSEST 23*

22. Kas Te peate väljastatud tunnistuste/tõendite üle ka arvet?

- 1 Jah
- 2 Ei
- 3 *Ei oska öelda*

23. Kui mitu koolituskursust Teie asutus 2009. aastal korraldas? Palun arvestage siinkohal samasisuliste kursuste korduvat korraldamist mitme erineva kursusena.

- 1 Kuni 25
- 2 26-50
- 3 51-100
- 4 101-300
- 5 Enam kui 300
- 6 *Ei oska öelda*

24. Palun märkige, kui suure osa moodustasid erineva kestvusega koolitused kõigist Teie poolt 2009. aastal korraldatud koolituskursustest. Palun arvestage koolituskursuste kestvust akadeemilistes tundides (ühe akadeemilise tunni pikkus on 45 minutit). MÄRKIGE ÜKS VASTUS IGALE REALE!

	Sellise kestvusega koolitused moodustasid vähem kui poole kõigist koolitustest	Sellise kestvusega koolitused moodustasid poole või enamiku kõigist koolitustest	Sellise kestvusega koolitusi ei korraldatuid	<i>Ei oska öelda</i>
Kuni 8 tundi	1	2	3	4
9-16 tundi	1	2	3	4
17-24 tundi	1	2	3	4
25-50 tundi	1	2	3	4
51-120 tundi	1	2	3	4
121-320 tundi	1	2	3	4
Üle 320 tunni	1	2	3	4

25. Kas olete kursuste läbiviimise jaoks koostanud õppekava?

- 1 Jah, kõigi kursuste jaoks on olemas õppekava
- 2 Õppekava on koostatud enamuse kursuste jaoks
- 3 Õppekava on koostatud väheste kursuste jaoks
- 4 Õppekava pole koostatud ühegi kursuse jaoks
- 5 *Ei oska öelda*

26. Millisena näete oma asutuse perspektiivi täiskasvanute täiendkoolitajana tulevikus? Võrreldes 2009. aastaga, kas plaanite käesoleval aastal jätkata täiskasvanute koolituste (v.a tasemeõpe) pakkumist...

- 1 suuremas mahus
- 2 enam-vähem samas mahus
- 3 väiksemas mahus
- 4 plaanime oma tegevuse selles valdkonnas lõpetada
- 5 muu variant, palun täpsustage _____
- 6 *Ei oska öelda*

27. Milline on Teie positsioon asutuses?

- 1 Juhatus liige
- 2 Juhatus esimees
- 3 Tegevjuht, tegevdirektor vms.
- 4 Lektor, koolitaja
- 5 Sekretär
- 6 Projektijuht, koolitusjuht vms
- 7 Raamatupidaja
- 8 Muu, palun täpsustage _____

28. Kui Teil on Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepanekuid selle kohta, kuidas saaks riiklikul tasandil täiskasvanuharidusevaldkonda edendada, siis palun kirjutage oma ettepanekud siia:

Selleks, et saaksime pärast auhindade loosimist Teiega vajadusel kontakti võtta, palume Teil märkida kas oma e-posti aadress või telefoninumber:

TÄNAME TEID VEEL KORD!

Küsitluse tulemused on alates juulikuust kõigile huvilistele kättesaadavad Haridus- ja Teadusministeeriumi koduleheküljel.

Kas soovite veel midagi lisada või kommenteerida?

Lisa 2 Avatud vastused originaalkujul

4. Millistes valdkondades pakub Teie asutus täiskasvanute täiendkoolitusi?

Autojuhtide, bussijuhtide, taksojuhtide ametikoolitus

Ehitus

Ehitus ja kinnisvara

Ehitusalane täiendkoolitus

Elamute renoveerimine

Elukutseliste autojuhtide täiendkoolitus ja ohtlike veoste veo koolitus

Eneseabi

Erinevad Jaapani kultuurikoolitused

Feng shui

Genealoogia

Grossingualane koolitus sportlastele, treeneritele, õpetajatele, arstidele, füsioterapeutidele, liikumis- ja liitpuudega inimestele; pimedate ja nägemispuudeliste massaazhialane baasväljaõpe

Hobikoolitus

Hooldaja

Infoühiskonna ning e-demokraatia alased seminarid

ISCED 97 alusel - isikuteeninduse valdkond

Isiklik areng

Kelnerite-baarmenite koolitus

Kiirlugemine, mälu treening, enesejuhtimine

Kognitiiv-käitumuslik psühhoteraapia

Kultuur, isiksuse areng, spontaansus ja loovus, sisearhitektuur

Kvaliteedijuhtimissüsteemi siseaudiitor

Lennundus (x2)

Logistika, ostmine

Mahepõllumajandus, toidu väiketöötlemine

Merendus

Metsamajandus

Noortele mõeldud koolitused

Organisatsioonide arendus

Pereterapeutide koolitamine

Psühhodraama

Psühholoogia

ülevaate saamine parandab oluliselt ettevõtete püsijäämist, õiget maksude maksmist jne.

Kui riiklikul tasandil toetatakse õpetajate töötasusid. Kui riiklikul tasandil suudetakse anda konkreetseid koolitustellimusi.

Kui räägitakse, et teenindustase Eestis on viletsavõitu, miks ei saadeta teenindajaid koolitusele??? Miks lubatakse töötada inimestel, kes pole läbinud eelnevat koolitust??

Kuni koolitus baseerub põhiliselt lühikoolitustele EVHL programmi kaudu, riigihangetel Töötukassa kaudu, mis kord õnnestuvad, kord mitte, ei ole võimalik arendada koolituste materiaalsel baasil ega planeerida tulevikku. Teisalt pole eraõiguslikud asutused võrdsel positsioonil konkureerimaks riigihangetel riigikoolidega, kes on saanud seadmed ja ruumid riigi poolt. Kogu meie vabahariduslike õppeasutuste materiaalne baas on rendiruumides (põhiliselt) ja nende loomist ei ole toetatud riigi poolt. Ja tundub, et hariduspoliitikas soositakse enam riiklikke õppeasutusi kui väikesi erakoole. Kuna praegu töötame projektidega, tuleme toime. Kui projekte pole, tuleb tegevus ilmselt lõpetada.

Kõige suurem probleem hetkel on see, et HTM ei pööra erilist tähelepanu praktilistele õpetele ja nendele õpetajatele, piisab kui õpetajal on näiteks vajalik arv (kutse)pedagoogilist õpet/haridust, aga seda, palju tal on või peaks olema eelnevat praktilist õpet ja teadmisi ning kogemusi läbiviidavas aines, ei huvita hetkel kedagi. Toon näite: lümfimassaazhi/teraapia õpe. Hetkel õpetavad seda täiesti suvalised inimesed (ka kutsekooli(de)s), kes läbinud võib-olla ühe kursuse selles valdkonnas, kuid omavad kutsepedagoogilist haridust ja muudkui õpetavad. Kui inimene on õppinud näiteks matemaatikaõpetajaks ja ühel hetkel saab sellest kõrini ning otsustab minna massaaži õppima ning läbib ka selle raames lümfimassaazhi baaskursuse, siis praeguste seaduste kohaselt on tal täielik õigus hakata õpetama lümfimassaazhi, sest tal on pedagoogiline haridus!! Kuigi tegemist on väga spetsiifilise aine ja praktilise õppega. Kes selle eest vastutuse võtab? Hetkel mitte keegi. Kuna lümfimassaazhi/teraapia näol on tegemist just ravi eesmärgil tehtava protseduuriga (onkoloogia, operatsioonide, traumade järgselt jne), siis enamus arstid ei võta Eestis tegutsevaid spetsialiste tõsiselt just nimelt eelnevalt kirjeldatud situatsiooni tõttu. Ja see on minu arust väga suur seaduse auk HTM poolt. Soovitusena võiks teha koostööd ja panna kokku grupp, kes teeks parandusi antud seaduse valdkonnas.

Lastevanemate koolitustele on vaja pöörata suuremat rõhku ja sellega seoses ka rahastust. Kuna tänasel päeval puudub endiselt selge visioon perepoliitika ja lastevanemate toetamise osas siis vajame arendustegevuse jaoks rahastust kuna senini on suund olnud projektidele ja vähene rahastus on olnud ka ELVLi elus püsimisele. Oma andragoogika lõputöö raames olen loomas ELVLi juurde Pere Arengu Instituuti edaspidi PAI, tahan tänada HTMi senise toetuse eest ja pean oluliseks edasist kuid senisest siulisemat koostööd.

Lihtsustada koolitusloa väljastamise tingimusi

Lihtsustage koolitustoetuste taotlemist. EAS-i koolitustoetuse saamine on liiga keeruline. Pole vaja nii suurt bürokraatiat.

Meil on koolitusluba laste kandleõppeks, pedagoogide soovil vajame koolitusluba ka täiskasvanute õppele.

Psühholoogia valdkond
Psühholoogiaalased koolitused
Psühhoteraapia
Psühhoteraapia alane koolitus
Puidutöö
Puitmajade renoveerimine
Pärimuskultuur (x2)
Pärimuskultuur, kodu-uurimine, Euroopa kultuuritraditsioonid
Raietöölise koolitus
Rakenduspsühholoogilised täiendkoolitused sisekoolitusena
Relvaloa taotleja koolitus
Ruumiline planeerimine ja strateegiline planeerimine ning keskkonnamõju strateegiline hindamine
Siseaudit
Sotsiaalvaldkond
Spetsiifilised oma eriala täiendkoolitused
Stressijuhtimine, kriisipsühholoogia, psühholoogiline kriisiabi
Suhtekorraldus ja kommunikatsioonijuhtimine
Tants
Telekommunikatsioon
Treenerite taseme ja täienduskoolitus
Töö- ja õpipraktika Eesti elanikele.
Tööotsingu koolitus, ametiühingu koolitus
Vabatahtlik merepääste
Veinitundjate, juuniorisommeljeede ja sommeljeede koolitus
Õpe kurtidele ja kuulmisprobleemidega inimestele.

10. Kas Te viite koolitusi enamasti läbi... Muu variant, palun täpsustage

Eesti Energia Õppepolügon
Kohaliku omavalitsuse allasutuste ruumides
Konverentsikeskustes

12. Kuidas Te need seadmed/ruumid hangite? Muu variant, palun täpsustage

Koostöölepingud

19. Kuidas toimub Teie poolt korraldatavate koolituskursuste rahastamine? Veel mõni variant, milline?

Enamus koolitusi on välismaalastele kujuures finantseeritakse rahvusvaheliste organisatsioonide poolt. Eestis tegemist pigem seminaride ja konverentsidega, kus rahastajaks riigieelarve või 3 sektori rahvusvaheline finantseerimine.

Koolid, omavalitsused, kohalikud kultuuriseltsid katavad osaliselt kulusid

Rahvusvaheline organisatsioon maksab kinni koolitajate transpordikulud Eestisse jõudmiseks.

Raske on üldistada, kuna on üksikud tasuta koolitused täiskasvanutele, mida toetatakse fondidest ja on koolitusi, mida vähesel määral toetab KOV ja eraisikud ning on koolitusi, mille eest tasuvad ainult eraisikud

26. Millisena näete oma asutuse perspektiivi täiskasvanute täiendkoolitajana tulevikus? Võrreldes 2009. aastaga, kas plaanite käesoleval aastal jätkata täiskasvanute koolituste (v.a tasemeõpe) pakkumist... Muu variant, palun täpsustage.

Jätkame juhul kui avaldatakse sobivad hanked

Kuna 2009. aastal juhataja osaliselt puudus, oli töö puudulik

Plaan sõltub soovijaist, kelle hulk on masu tõttu oluliselt vähenenud

Püüame anda tegevusele uut kurssi. Et kuulajatel oleks huvitav, otsime uusi lektoreid.

Teeme rohkem eriprogramme kombineerituna konsultatsiooni ja coachinguga

Teen allhanketööd suurematele koolitusfirmadele

Töötame välja uut paketti koos uuenduste ja lisadega

27. Milline on Teie positsioon asutuses? Muu, palun täpsustage.

Ainuomanik ja koolitaja, FIE

FIE, teen kõike

Kliendihaldur

Koolitustalituse juhataja

Omanik (x2)

Osakonna juht

Turundusjuht (x2)

Õppeosakonna juhataja

Õppesekretär

28. Kui Teil on Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepanekuid selle kohta, kuidas saaks riiklikul tasandil täiskasvanuharidusevaldkonda edendada, siis palun kirjutage oma ettepanekud siia.

"Täiskasvanute koolituse vabahariduslikes koolituskeskustes" programmi rahastamissüsteem vajaks muutmist: praegu tuleb kõik kulud (pea terve poolaasta) ette teha ja siis alles Innove maksab. Väikesed koolituskeskused seda välja ei kannata. Kas HTM soovib väikeste kadumist?

1. Originaalseid koolitusprogramme omavate koolitusettevõtete suurem kaasamine avaliku sektori, haridustöötajate, õpilaste ja üliõpilaste koolitamisega. 2. Koolituslubade süsteemi ümberkorraldamine. Koolitajate tegeliku pädevuse hindamine. 3. Selgem kontroll koolitusettevõtete üle. Jagan meeleldi täiendavat infot telefonil 502545, kuna antud vorm ei võimalda põhjalikke ettepanekuid siia kirja panna.

1) Kindlasti kõigile koolitusettevõtetele koolitusload, ilma nendeta ei tohi koolitada. 2) Riik ei tohiks pakkuda konkurentsi eraettevõtjatele (riigi tasuta koolitused ettevõtjatele), sellel läbi väheneb koolitaja käive ja kasum, mis omakorda vähendab maksude laekumist; 3) Riigitöötajaid võiks lubada tulla lektoriks koolitusfirmadesse. Nii saavad seaduse koostajad otse kontakti ettevõtjaga (koolitusel osalejad) ja nii tekib dialoog riigi ning ettevõtjate vahel (ka eraisikud). Ja sellest edasi on võimalik teha õiglaseid otsuseid.

1) Riik toetaks rohkem keeleõpet väikestes kohtades, mis aitaks edendada ettevõtlust; 2) Võõrkeeleõpetajate toetamine erialaseks enesetäienduseks (sh. keeleõpe) võiks olla süstemaatiline ja järjepidev, mis võimaldaks õpetajatel olla pidevalt kursis uuendustega ning säilitada head keeleoskust.

Ametlike koolituslubadega õppeasutustel, mis õpetavad mingit kitsast spetsiifilist ala, mida keegi teine Eestis ei õpeta (ega saagi õpetada), võiks olla riigi rahaline toetus mingiski osas.

Arengukava väljatöötamine, milliseid ameteid 5a perspektiivis vajatakse ja korraldada avalikke konkursse läbiviijate leidmiseks.

Arvan, et tuleks õpetajate koolitusele rohkem rõhku panna. Teatud valdkondades, näiteks keevitajate koolitamisel olen riikliku eksamikomisjoni esimehena märganud, et mitte alati ei ole meil tegemist pädevate ja oma tööd tundvate õpetajatega.

Asutusel võiks olla võimalus taotleda üldine koolitusluba, mis ei ole seotud konkreetse õppekavaga

Bürokraatiat vähendada ja rohkem tähelepanu sisulisele tegevusele. Juba koolituss litsentsi saamine on tehtud äärmiselt raskeks. Üksiküritaja olukord võiks olla aktsepteeritavam, eriti kui asjaga on tegeletud ligi 20 aastat.

EAS koolitusosakud firmadele on tänuväärne abi väikekoolitajatele. Sellega võiks võimalusel edasi minna.

EAS-i koolitusosakute programmi edasiarendamisega tegeleda. Et võimalus oleks liituda ka uuematel koolitusfirmadel selle programmiga.

Eelmise kriisi ajal töötasid Soome rahvaülikoolid täiskoormusega ja inimeste jõudeolek täideti enesetäiendamisega - sama suhtumist oleks oodanud/ootaks Eestis

Elufilosoofilise ja praktilise kaaluga koolitusi vajatakse enam

Eraettevõtluses tegutsevate koolitajate teavitamine vajadustest. Konkursside korraldamine. Oleme vägagi huvitatud sisukast panustamisest psühholoogiaalasesse täiendkoolitusse.

ESF poolne rahastamine vabahariduslikele kursustele läbi Innove peaks olema paindlikum ja mõistlikum.

Et koolitusluba antaks vähemalt 3 aastaks

Et Töötukassa tasuks ka koolituste eest ilu valdkonnas.

Ettepanek- sisse viia koolituskeskusepõhine koolitusluba, töötada välja rahastamisskeem õppetöö mahtusid arvestades.

Haridusministeerium võiks korraldada ümarlaudasid, et koostöös koolitusasutustega jõuda täiskasvanute täiendkoolituste pakkumisel ühtsemate eesmärkide kaardistamiseni.

Hetkel tundub, et on 2 paralleelset süsteemi - Andras ja Suhtlemistreenerite Ühing, millel on vägagi erinevad lähtekohad. Pole ühtset koolitaja kutsestandardit või nõudeid, mida 1 koolitaja võiks täita (nt min haridus vms). Koolitusluba on vaid üksikutele pikaajalistele programmidele - aga koolitusettevõttele kui sellisele? Või lühematele kursustele (turus suurem osa on siiski lühemad koolitused)

Hetkel tundub, et surve on riiklikul tasemel koolituslubade olemasolule (nt riigihangete korraldamisel), mis eeldab valmis pika kestvusega koolitusprogrammide olemasolu, mis ei pruugi vastata nende (koolitus)firmade vajadustele, kes on keskendunud paindlike nn. „rätsepatööde“ ja kombineeritud, st organisatsioonide tegelikele vajadustele vastavate projektide läbiviimisele. Siin reguleerib turg kindlasti paremini, kui bürokraatia. Küll võiks riik toetada igasugust täiskasvanute õppimist läbi maksustamise vähendamise. Ja muidugi võiks Haridus- ja Teadusministeerium suunata maksimaalsed jõud kutsehariduse edendamisele, see on hetkel tööjõuturu konkurentsivõime seisukohalt kõige nõrgem koht.

Hetkel valitseb täiesti ebaõiglane olukord MTÜde ja OÜde vahel. MTÜd on käibemaksuvabastusega ja seega saavad nad 20% ulatuses pakkuda odavamaid koolitusi. Kuna enamuse kursuse hinnast moodustab väljamakstav töötasu ja maksud, siis pole võimalik käibemaksu tagasi taotleda. Lisaks ei nõuta paljude koolituste juures koolitusluba, mis tähendab, et koolituse kvaliteeti pole võimalik ka mitte mingit moodi kontrollida.

Iluteeninduse koolituste läbimist võiks samuti toetada erinevatest allikatest k a töötukassa jmt kuna enamuse meie korraldatavatest koolitustest annavad koolituse läbinule eriala ja võimaldavad õpilasel alustada iseseisvat ettevõtlust või kanditeerida tööle mitmetes ettevõtetes.

Jätkata õppekulude kompenseerimise programmiga.

Ka vabahariduslikel koolituskeskustel võiks olla kindel ja stabiilne riiklik rahastamine.

Kaasata rohkem Eurorahasid-projekte.

Keeleõpetajate tasuta koolitus.

Kindlasti peaks olema võimalik tasuta koolitada ka töötuid, sest hetkel vajavad nad letargiast lahti kiskumist, mis siis sellest et nad kuuluvad Sotsiaalministeeriumi haldusalasse ja kõik koolitused ei anna oskusi uue ameti jaoks.

Koolitajad ise vajaksid täiendõpet ja silmaringi laiendamist. Mina konkreetselt õpiksin meelsasti juurde ajaloolisi, klassikalisi maalitehnikaid. Lähim võimalus selleks oleks Peterburis või Soomes Turus, aga puuduvad rahalised võimalused.

Koolitusasutustele (kes tegelevad täiskasvanute täiendõppega) puuduvad täiesti erinevad toetused (toetusi saavad vaid kõrgkoolid, kutsehariduskeskused), erinevalt teistest tegevusvaldkondadest, kes saavad küllalt toetusi ettevõtte arendamiseks (EAS-ist, PRIA-st, jne.), samas on tööalane täiendkoolitus tänases Eestis hädavajalik!

Koolituslitsentsi saamine baseerub peamiselt dokumentide vormistusel. Tuleks välja töötada põhimõtted, et määratleda koolitajate andragoogilised oskused lähtuvalt täiskasvanute koolituse eripärast.

Koolitusloa olemasolu peaks olema kohustuslik ja selle kasutamine peaks olema rangemalt reguleeritud. St, et juriidika õppekavale väljastatud koolitusloa omanikud ei tohiks seda kasutada keelekursuste korraldamiseks ja vastupidi. Riik peaks propageerima e-õppe võimalusi ja keskkondi (soodustama ka erafirmade juurdepääsu), et haridus oleks kättesaadav ka maapiirkonnas, puudega inimestele, noortele emadele jt vähese kodunt väljumise ja liikumisvõimalusega kodanikule.

Koolitusloa taotlemine liialt bürokraatlik ja protsess liiga pikk. Tuleks loobuda erakooli loomise nõudest.

Koolitusloa taotlemine võiks olla lihtsam. Meie ei ole seda ette võtnud, kuna näiteks eeldab see püsivat suhet lektoriga ning õppekava olemasolu. Raamatupidamise ja maksunduse valdkonnas aga on just operatiivne seadusemuudatusi käsitlevatel teemadel kursuste korraldamine ja konkreetse spetsialisti kaasamine hea tulemuse saavutamiseks palju olulisem.

Koolitusloa võiks automaatselt pikendada neile, kes edukalt on töötanud ja töötavad edasi.

Koolitusload väiksematele eraasutustele on vaenulikud. Reaalselt need on võltspaberid, enam kui pooltel. Väga tihti õpetajate nimekirjas on ühed, töötavad aga teised. Ettevõtte tööd peab hindama reaaltulemuste järgi, koolitusload ja õppekavad on väikeettevõtetele üle jõu.

Koolituslubade väljastamisel tuleks arvestada koolitajate kutsekvalifikatsiooni (kutsetunnistus) olemasolu

Koolitusosakud tundus hea plaan, aga millegipärast firmad, kellega olen sel teemal suhelnud, on pidanud seda liiga keeruliseks. Osaleme EL poolt rahastatavas programmis, mis pakub tasuta koolitusi. See programm on hetkel täiskasvanute arvuti- ja keelekoolituste turu pea peale keeranud. Need, kes programmist kõrvale jäänud, on suurtes raskustes ja ka need, kes programmis osalevad, on raskustes, kuna rahad laekuvad väga pika vinnaga. See võib kaasa tuua koolituskeskuste pankrotte või lihtsalt loobutakse, kuna bürokraatiaga võitlemine on liiga keeruline selle väikese hüvituse eest.

Korraldame maksundus- ja raamatupidamiskoolitusi alustavatele ja hiljuti tegevust alustanud ettevõtjatele. Nõudlus on suur, kuid sihtgrupil napib raha. Kui tegemist ei ole erialase koolitusega (koolitav ei ole raamatupidaja) ning ei ole töötuna arvel, siis ei finantseeri koolitust Töötukassa (koolituskaart). Kui ettevõtte ei ole veel asutatud või kui omakapitali ei ole piisavalt (paaril esimesel tegevuskuul on kahjum tavapärane ning omakapitali tase langeb), siis ei finantseeri ka EAS (koolitusosaku taotlusega). Samas on vajadus maksunduse ja finantsarvestuse A ja B teadmiste järele suur ning

Minu ettepanek oleks võrdsustada erinevad Eestis tegutsevad koolitusfirmad. Nii et ka uutel tulijatel oleks võimalus saada EAS-i koolitajat nimekirja. Vastasel korral tekivad Eestis A ja B grupi koolitajad.

Moderniseerida täiskasvanute koolituse seadus vastavaks tegeliku eluga. Koolitusloa kohta: Kurb, et eraisikutele tagastatakse tulumaksu vaid koolitusloa olemaolul. Samas on koolitusloa saamise tingimuseks mitte koolituse kvaliteet, vaid formaalsed tingimused - koolitusruumide olemaolu (meie rendime iga korra jaoks eraldi), palgaliste õppejõudude kirjalikud nõusolekud tööle asumiseks (meie palkame spetsialiste vastavalt loengu teemale), aastane koolituskava (meie koostame koolituskavu kuu või kahe kaupa, et turu nõudlusele vastata), kusjuures enamik koolitusi on ühepäevased. Miks täiskasvanute koolituse seadus nii jäik on ja käsitleb koolitust klassikalise erakoolina? Ei paista, et riik erialasest täiendkoolitusest huvitatud oleks.

NT. Kirjutame massaazhikoolide seisukohalt, et ühine õppeprogramm algõppes oleks kõigile ühtviisi kohustuslik nii mahult kui ka järgmistes õppeainetes, nagu anatoomia ja füsioloogia, haigusõpetus, kinesioloogia, suhtluspsühholoogias, kuid kuhu jäetakse igale koolile võimalus säilitada OMA individuaalsus. Nt. klassikalises massaazhis, mida meie vabariigis õpetatakse, on kaks erinevat suunda, üks põhineb tänapäevasel rootsi klassikalisel massaazhil ja teine põhineb vene koolkonnal, mis oma kunagise alge on saanud ka kunagisest rootsi massaazhist. Välistades neist ühe, mida aga mõned väga sooviks näha, muudame vaesemaks, kui mitte öelda kõrvaldame tahtlikult selle, mida me juba väga hästi teha oskame. Meie kool õpetab vene koolkonna klassikalist massaaži, mis on aluseks paljude maade olümpiakoondiste massaazhis üheks põhiliseks massaazhiliigiks.

Oleks soovitav, et fondide vahendid jaotataks konkureerivate asutuste vahel ning et kõik täiskasvanute koolitusega tegelevad lektorid austaks oma kuulajaid.

Olen püüdnud aastaid aru saada, kuidas taotleda koolitusluba, kunagi käisin isegi seminaril, lõpptulemuseks on arusaamine, et seda pole võimalik teha. Kindlasti on, vaja oleks enam infot

Paluks võimalikult vähe sekkuda

Peamine vajadus - taotleda ja algatada TuMS muutmist, et lubada ettevõtjal ilma erisoodustumaksetena tasuta töötajate tasemekoolituse eest, kui selline õppe on ettevõtja huvides

Pärimuskultuuri valdkonna õpetus siduda täies mahus pärimuskultuuri spetsialisti kutse taotlemisega. Pärimuskultuuri koolituse tulemusi arvestada õpetajate töös.

Riiklikul tasemel võiks uurida, veel millistes valdkondades oleks hariduse andmine kõige vajalikum, ning võiks luua saidi, kus koolitusfirmad saavad tasuta avaldada reklaami ja enda teenuseid esitleda.

Riiklikult toetada ka mittestandardseid koolitusi, erinevaid lühikesi õppepäevi, hariduslikke projekte ja algatusi eelkõige regionaalse arengu toetamiseks. Hariduse regionaalpoliitika võiks kaasa aidata ka halduspoliitika arengule.

Rohkem e-õpet, kuna see on efektiivsem suure hulga inimeste koolitamisel ja arendamisel.

Rohkem kasutada täiskasvanute koolituseks Euroopa Liidu rahasid

Rohkem võiks panustada e-õppesse ja ka selle valdkonna reguleerimisse. Hetkel reguleerimata.

Seda tuleks teha märksa paindlikumalt, eelkõige hangete osas, kus enamasti nõutakse koolitusfirmalt vastavust teatud kriteeriumidele ja seetõttu ei kvalifitseeru sageli need firmad, kellel on võib-olla tiipsemel koolitaja(d), kuid pole piisavalt käibemahtu vmt

Soodustada inimestel õppida enam - rahastada nende püüdlusi enese täiendamises.

Sooviksin, et Ministeerium näitaks üles toetust erafirmadele, kel on küllalt palju kogemusi täiskasvanuhariduse vallas ning kes on loonud hädavajaliku infrastruktuuri (ruumid, seadmed, personal).

Soovime ministeeriumipoolset rahastamist.

Soovitan rakendada tõhusamat järelvalvet täiskasvanuhariduse kvaliteedi suhtes.

Suurema tulemuslikkuse saamiseks tuleks üksikud kursused koondada temaatilisteks mooduliteks, mida oleks hiljem võimalik lihtsamini arvestada VÕTA protsessis kõrghariduse omandamisel

Suurhangetele lisaks võiks taas olla olemas ka väikehanked väikestele gruppidele, sest hindame kõrgelt võimalikult individuaalset lähenemist õppurile ja tema vajadustele

Süveneda õppekavade sisukusse, ainete omavahelistele seostele ja pöörata suuremat tähelepanu koolitaja kogemustele ja hariduslikule staatusele - isiksusele. Palju on pealiskaudset õpet, epigoonlust, kordavust, lokaalse kultuuritaju kaugust ja juhuslikkust teadmiste edastamisel

Tasub mõelda ministeeriumi- ja valdkonnaülestele koolitustele. Nt turismivaldkonnas tasub teha koostööd EAS Turismiarenduskeskusega.

Teadvustada, et õppimine ei lõppe gümnaasiumi või kõrgkooliga. Tagada rahastus ja aeg (nt õppepuhkus), et oleks võimalik end täiendada. Nt üleriigiline õppepäev (võimalik töölt ära saada ja kursuseid valida). Võib-olla rohkem ka e-õppe kursuseid.

Teen ettepaneku teostada järelevalvet haridusasutuste koolitusraha kasutamise üle ja tagada see, et seda kasutataks eesmärgipäraselt (koolituskursuste tellimiseks); Soodustada täiskasvanukoolitajate asutusteväliste koostöövõrgustike teket ja inspiratsioonikoolituste korraldamist, et tagada koolitajate terviklik professionaalne areng; Soodustada koolitajate isiksusliku arengu ja asutustevaheliste supervisioonigruppide loomist ja teadvustada regulaarse isiksusliku arenguga tegelemise olulisust koolitaja toimetulekule ja täiskasvanud õppija arengule

Toetada professionaalseid koolitajaid, nt korraldada neile infopäevi seadusandluse muudatuste tutvustamiseks jne.

Toetada rahastamist. 1. Eraldada raha täiskasvanute koolitamisega tegelevate õppejõudude kvalifikatsiooni tõstmiseks. Pakkuda tasuta kursuseid või kompenseerida osa kursuste maksumusest. 2. Finantseerida täiskasvanute koolitamisega tegelevate lektorite töötasu. See võimaldaks pakkuda lektoritele püsivat tööd. 3. Eraldada raha materiaalse baasi parandamiseks, see on tänasel päeval üks meie kõige suurematest probleemidest. Mitte eraldada raha ainult üksikutele õppeasutustele. Toetada täiskasvanute eesti keele õpet - korraldada tasuta kursusi, ning ka töölkäivatele inimestele. Tänaval päeval ületab nõudlus pakkumise. Peaks korraldama tasuta kursusi, mis oleksid soovitatavalt õppija emakeeles, ka arvutikursusi.

Toetada rohkem rahaliselt ja moraalselt õpetajaid ja lasteasutuste õpetajaid.

Tuleks vabastada täiskasvanuharidusega tegelevad asutused käibemaksust ning võimaldada koolitustevõtetel rentida ruume soodustingimustel.

Turu vajaduste parem presenteerimine. Aus konkurents, sest hankeid võidavad küll parima hinnapakumisega ettevõtted, kuid kas seal ka kvaliteet tagatud on? Sageli on nii, et parima hinna taga on kehvem kvaliteet ja tulemust selline koolitus ei anna. Milleks siis koolitust üldse korraldada?

Täiskasvanuharidus ja elukestev õpe vajab senisest veelgi enam avalikku käsitlemist. Arusaam elukestva õppe olulisusest ei ole veel piisavalt kinnistunud elanike teadvuses.

Täiskasvanuhariduse valdkonda on vaja aktiivselt arendada üle 50-aastaseid inimesi silmas pidades, õpetada neile uusi oskusi ja avada nende sisemine potentsiaal, et edendada uut majanduskasvu.

Täiskasvanute koolitus peab toimuma kutseõppeasutuste kaudu, kus on olemas kvalifikatsiooninõuetele vastavad kutseõpetajad ja õpetajad, õppemateriaalne baas. Pedagoogid on kantud pedagoogide registrisse, nende vastavus kvalifikatsiooninõuetele lihtsalt kontrollitav. Samuti EHISesse kantud õppekavad, mille alusel saab koolituskursuste lühiõppekavu koostada. On olemas kompetents ka täiskasvanukoolituse õppekavade väljundipõhiseks koostamiseks jne. Arusaamatu on Töötukassa poolt esitatavad koolituste hanketingimused - senini pole kutseõppeasutused seal edukad olnud.

Täiskasvanute vabaharidust tuleb riigil rohkem väärtustada. Vabaharidust peaks toetama ka riigieelarvest. Meie panus oleks veel suurem, kui me ei peaks töötama ainult projektipõhiselt.

Vajalik oleks väljastada koolituslubasid ka vähem kui 40-tunnistele koolitustele. Eriti see valdkond - psühholoogia, suhtlemine - on katmata. Koolitusload annaksid võimaluse jälgida koolitusasutuste kvaliteeti.

Valdkonna edendamiseks, näiteks massööri erialal, tuleb massaažiõpetajatele riiklikul tasandil korraldada süvendatud väljaõpet ja ühiseminare massaaži õpetamise parimatest meetodikatest ja tehnikatest.

Võiks kehtestada koolitaja kvalifikatsioonistandardi. Kui lõug ulatub lauale, siis koolitagu.

Võiks rahastada nagu riigikooli; õppekavade koostamisel arvestada kohalikke huve ja vajadusi, et oleks võimalik läbi viia neid koolitusi, mida kohtadel (eriti väikestes, kus puuduvad muud võimalused) vajatakse

Võiks õpilastele tasuta kursuste organiseerimiseks raha eraldada.

Võõrkeelte õpetamine täiskasvanutele võiks olla riigi poolt toetatud, sest paljud inimesed, kes soovivad võõrkeeli õppida, on töötud. Võõrkeelte omandamine annab töötutele suuremad võimalused tööturul läbi lüüa.

Õppelaenu intressi eest võiks tulumaksu tagastada ka vanematele kui 28 aastastele. Erakoolitusfirmasid ei maksaks täielikult unustada ja välja jätta elukestva õppe korraldamisest. 14 pv töötaandjaga kokkuleppel täiendkoolitust võiks asendada väiksema arvu päevadega, kuid muuta see töötaja õiguseks (aeg tuleb muidugi tööandjaga kooskõlastada). Koolitusel viibitud aeg tuleb muidugi tõendada. On siiski

tööandjaid, kes ei vaata töötaja enesearendusele hea pilguga. Mitte kõik pole edumeelsed.

Ühendage koolitus konkreetsete tulemustega, mida ettevõtte saaks peale koolitust edasi kasutada. Praegune probleem on see, et peale koolituse või töötube saabuvad tagasi töökohtadele innustatud tundega, kuid õpitud ei realiseerita igapäevategevuses.

Ühtne keskkond, kus oleks ülevaade kõikidest pakutavatest kursustest ja ka nende tase hinnatud. Veel võiks olla eraisikul võimalik taotleda toetusi enesearenduslikeks koolitusteks (ntks karjääri planeerimine, tööotsingu koolitus, tööstressi ennetamine, enesejuhtimine)

Üks ettepanek! Viimasel ajal on koolituslubade kehtivus lühendatud 4 aastani. Kusjuures uued „algajad“ koolitusfirmad, kes tulevad turule, saavad selle 8 aastaks. On arusaamatu, miks nii-öelda ennast juba tõestanud firmad peavad leppima lühema ajaga. Teine ettepanek! Toetada ja pikendada neid projekte, mis võimaldavad koolituskulude kompenseerimist eesti keele õppijatele. Kolmas ettepanek! Korraldada rohkem koolituse koolitajatele endile.

Kas soovite veel midagi lisada või kommenteerida?

Aitäh küsimast!

Antud ankeet arvestab keskmiste ja suuremate koolitajatega, väikeste koolitusfirmade puhul jääb esimene valimiväärtus selgelt liiga kõrgeks (käive koolituste arv)

Arvandmeid eeldavates vastustes on isegi väikseimad suurusjärgud meie asutuse jaoks liiga suured.

EAS koolitustoetused (koolitusosak) firmadele on sisult hea võimalus, aga on probleemne asutuse poolt esitatavate dokumentide kokkuseadmise liiga suure mahu tõttu. Paljud löövad käega, kui mõne koolituse tarvis on vaja kokku panna kasumiaruande ja bilanss, mis on võrdväärne iga-aastase majandusaruandega. Kas need on tõesti nii vajalikud?

Enamus vastusevariante algas ülisuurte numbritega, see ei näita tõeselt meie tegelikke kursusi

Ettepanek seoses eesti keele riigieksamitega meie õpilaste kommentaaridele tuginevalt: eksamid võiksid lähtuda elulistest ja praktilistest keelevajadustest, hinnata inimese toimetulekut igapäevaelus ning mitte üritada eksami sooritajat \vahele võtta\ põhjendamatu raske sõnavaraga. Suuremat rõhku võiks pöörata suhtluskeelele.

EV Haridus- ja Teadusministeerium peaks määratlema oma koostööpartnerid-koolitusasutused, et tagada vähemalt ministeeriumi poolt aktsepteeritud koostööpartnerite koolituse kõrgtase (koolituse sisu, täiskasvanute koolitusee ripära arvestav, koolituse korralduse ja asjaajamise korrektsus)

Firma tegeleb täiskasvanute hobikoolitusega - sukeldumine. Õppekava ja setifikaate reguleerib ülemaailmne organisatsioon PADI. Koolitajad tasuvad sellele organisatsioonile aastatasu, et saada täiendõpet ja luba õpetada/koolitada.

Jõudu!

K25 lisainfoks, et meil küll pole õppekava (?) (kuna pole jäigalt valmis koolitusprogramme), kuid kindlasti koostatakse iga konkreetse koolituse läbiviimise eel põhjalik programm (metoodikaga), mis kooskõlastatakse tellijaga.

Koolituse võiks vabastada käibemaksust.

Koolitused on aasta pikkused meil ja sellest ka lõpetajate väiksem arv

Koolitusloa teemal: - ma ei näe, et meie ettevõtte jaoks see on vajalik. Omame erialast koolitust (koolitajad on MA kraadiga kas tööstusdisainis või inseneerias), mis on saadud täielikult välismaal. Erialast töökogemust koolitajatel on +10 aastat, seda enamasti globaalsete klientidega.

Kui küsitakse

Loodan, et küsitluse tulemused on edasiseks arenguks kasutatavad ja ei kao sahtli põhja unustuste hõlma

Ma arvan, et meie täiskasvanudõppijate % on väga väike ja see baseerub suuresti lühikursustel, et saada linnuke kirja. Samuti arvan, et tööturukoolitused on kõik lühiajalised. Me tahame kõike saada kohe ja kiiresti, koolitajate arvamust ei küsi keegi. Need, kes hangetel koolituste pikkust ja sisu määravad, on väheste praktiliste kogemustega, aga sel juhul võiks teha koostööd koolitajatega. Praegu tendents, et riigihangete tingimused on sellised, et võidaksid vaid suured pealinna koolitajad ja nii suretatakse välja kohalikud organisatsioonid. Läbiviijad kohapeal saavad vaid väga vähest tasu või kuna koolitus põhineb madalaimal hinnal, langeb ka koolituse kvaliteet, sest professionaalid sellise hinnaga koolitust ei paku. Milline motivatsioon on koolitajal end täiendada, et siis teha odavalt koolitusi? Kas see on siis regionaalpoliitika?

Meie koolitused on spetsiifiliste tarkvarade koolitused. Neid vajavad ainult kindla eriala spetsialistid.

Palun arvesse võtta, et koolitustegevust alustati 2009 aasta viimases kvartalis.

Pole võibolla kõige parem ettevõtja, sest koolitustööga üksi ära ei ela, seega olen küll ettevõtte omanik ja koolitaja, ent töötan ka kõrgkoolis õppejõuna ja kasutan oma koolitusfirmat pigem allhanketööde tegemisel suurematele firmadele, kel on paremad reklaamivõimalused ja üksikutele organisatsioonidele kes pöörduvad otse minu poole.

Seoses Euroopa Liidu programmidega oleme minetanud oma täiskasvanute koolituse põhimõtte. Meie vabahariduslik koolituskeskuste koolituste põhimõtte oli pakkuda täiskasvanutele koolitusi, kes ei suuda maksta kommertshinda koolituste eest. Nüüd aga seoses Euroopa Liidu ja Vabaharidusliidu projektidega oleme saanud endale töötajate koolitamise põhiülesanded, teeme seda täiesti tasuta töötajale programmi rahadega. Tegelikult peaksime koolitama töötuid, madala palgalisi ja madala konkurentsivõimelisi inimesi, kes ei suuda ise kogu raha välja käia. Muudest projektidest ja fondidest nende inimeste koolitamiseks rahasid alati ei anta.

Soovime teha Haridus- ja Teadusministeeriumiga koostööd pärimuskultuuri ainekava sisse viimisel formaalharidusse.

Soovin kiita Haridusministeeriumit! Väga abivalmis ja sõbralikud töötajad! Kui ka küsimused ei kuulu nende kompetentsi püüavad anda nõu ja leida vastuseid. On olnud vastupidiseid kogemusi teistes ministeeriumites.

Soovitan edaspidi küsimused kas lihtsamalt formuleerida või tulla isiklikult kohale neid pikki lauseid lugema :)

Tahaksin täpsustada küsitluses kasutatud väljendit \koolituse korraldamine\. Tegelikult olen mina ja mu kolleegid pigem koolituste läbi viijad kui korraldajad. Selle tõttu oligi keeruline vastata küsimusele, mitu koolitust oleme aastas korraldanud (osad korraldatakse muude koolitusorganisatsioonide poolt, osad tellib mõni firma meilt otse - ja n.õ korraldab koolituse ise jne). Näiteks avalikke koolitusi me üldse ei korralda (küll aga mõni teine firma, kes teeb, kutsub mõnele avalikule koolitama). Et selline lisanüanss, võib-olla on teil seda kokkuvõtete tegemisel vajalik teada! Jõudu!

Taalise küsitluse tulemus võib kujuneda igati positiivseks.

Täiskasvanute koolitusasutused on sageli ka projektiasutused ning projektide juhtimine ja teostamine on samuti täiskasvanute koolitus läbi erinevate koolitusmoodulite (või etappide). See mitteformaalse hariduse vorm on praeguses muutuvmas maailmas väga paindlik ja sageli nõutud. Seda võiks ka riiklikul tasemel väärtustada.

Täiskasvanute täiendõppe kursuste tellimisel (nt. mida rahastab Euroopa Sotsiaalfond) peaks HM kontrollima, kas koolidel on olemas kursuste läbiviimiseks vajalikud legaalsed litsentsid. Kursusi ei tohiks tellida asutustelt, mis kasutavad selleks otstarbeks mitte ettenähtud litsentse (nt EDU litsentsid).

Täitsin küsitluse, sest pean neid vajalikuks

Täname küsitluse saatmise eest!

Täname, et meid üles leidsite!

Tänan ankeedi eest!

Tänan küsimast!

Tänan pärimise eest! Edu uuringutes!

Tänan võimaluse eest küsitluses osaleda. Küsitlus on vajalik. Täna on päeval on koolitusasutused, kes tegutsevad täiskasvanuhariduse vallas, sunnitud ise toime tulema.

Tänan, et pakkusite võimalust vastata vene keeles.

Tänu korraldajatele!

Töötukassa ignoreerib täielikult baarmenite-kelnerite koolitusi!!! Ühtegi soovijat nad ei saada Piccolo Koolituse kursustele!!!!

Vabandan hilinemise pärast

Üksjagu koolitusi on meie firma puhul olnud seminari, arutelu või workshop vormis. Pigem oleme koolituste osas koostöö tegija koolitusfirmadega kui ise kõige korraldaja, st pakume reeglina oma teenust koolituse mingi osa teostamiseks.